

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпропрєцсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

1. Інформація про Підприємство

Публічне акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпропрєцсталь» ім. А.М. Кузьміна» (далі – «Підприємство») було зареєстроване у 1994 році відповідно до законодавства України. Підприємство було організоване шляхом перетворення державного Електрометалургійного заводу «Дніпропрєцсталь» ім. А.М. Кузьміна, заснованого у 1932 році, у відкрите акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпропрєцсталь» ім. А.М. Кузьміна» у відповідності до Указу Президента України від 15.06.1993 р. № 210 «Про корпоратизацію підприємств» та наказу Міністерства економіки України від 27.08.1993 р. № 54 «Про затвердження переліку підприємств, що підлягають корпоратизації». Усі активи та зобов'язання Підприємства були внесені державою до його статутного капіталу. Згідно з вимогами українського законодавства 31 березня 2011 року Підприємство змінило свою назву з відкритого акціонерного товариства «Електрометалургійний завод «Дніпропрєцсталь» ім. А.М. Кузьміна» на публічне акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпропрєцсталь» ім. А.М. Кузьміна».

Основним видом діяльності Підприємства є розробка, виробництво та реалізація металопродукції з нержавіючих, інструментальних, швидкорізальних, порошкових, підшипниківих, легованих і конструкційних марок сталі. Продукція Підприємства використовується при виготовленні вузлів і деталей машин, інструментів для обробки металів і сплавів, труб, а також підшипників. Інформація про дочірні та асоційовані підприємства розкрита у Примітці 29.

Зареєстрованою юридичною адресою Підприємства є Україна, м. Запоріжжя, Південне шосе, 81. Основне місце ведення діяльності Підприємства знаходиться за адресою м. Запоріжжя, Південне шосе, 83. Станом на 31 грудня 2015 р. чисельність персоналу Підприємства становила 5 682 осіб (2014 р.: 5 963 осіб).

Станом на 31 грудня 2015 р. і 2014 р. акції Підприємства належали декільком юридичним і фізичним особам таким чином, що жоден з них або власників акцій таких осіб не мав одноосібного сукупного контролю над Підприємством.

Фінансова звітність Підприємства станом на 31 грудня 2015 р. і за рік, що закінчився зазначеною датою, була затверджена до опублікування 15 березня 2016 р.

Умови операційної діяльності та політична ситуація в Україні

Підприємство здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні риси, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

У 2015 році продовжувалось значне погіршення політичної та економічної ситуації в Україні. Політична та соціальна нестабільність, що виникла наприкінці 2013 року та поглибилась у 2014 році, у поєднанні з регіональними напруженнями привели до відділення Автономної Республіки Крим та її приєднання до Російської Федерації, повномасштабних збройних сутичок у певних частинах Донецької та Луганської областей та, у кінцевому підсумку, значного погіршення політичних та економічних стосунків України з Російською Федерацією. Ці чинники привели до суттєвого зниження основних економічних показників, збільшення дефіциту державного бюджету, зменшення валютних резервів Національного банку України («НБУ») та, як наслідок, подальшого зниження кредитного рейтингу суворенного боргу України.

З 1 січня 2015 р. по дату випуску цієї окремої фінансової звітності українська гривня («грн.») девальвувала по відношенню до основних іноземних валют приблизно на 70%, виходачи з офіційного обмінного курсу НБУ української гривні до долара США. НБУ продовжив дію запроваджених раніше обмежень на придбання іноземної валюти, проведення міжнародних розрахунків, а також запровадив обов'язкову конвертацію надходжень в іноземній валюті у гривню.

При складанні цієї окремої фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених подій на фінансовий стан і результати діяльності Підприємства у звітному періоді. За станом на 31 грудня 2015 та 2014 рр. у Підприємства не було активів, розташованих безпосередньо у Криму, Донецькій та Луганській областях.

Уряд зобов'язався спрямувати свою політику на асоціацію України з Європейським Союзом, реалізувати комплекс реформ, націлених на усунення існуючих дисбалансів в економіці, державних фінансах та державному управлінні, а також поліпшення інвестиційного клімату.

Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від успішності заходів, яких вживає уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

Керівництво стежить за розвитком поточної ситуації, вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Підприємства у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

2. Принцип безперервності діяльності

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 року, Підприємство понесло чистий збиток в сумі 706 576 тис. грн. (2014 р.: 880 656 тис. грн), поточні зобов'язання станом на звітну дату перевищили поточні активи на 425 895 тис. грн (2014 р.: 528 845 тис. грн). Okрім того, як вказано у Примітці 14, Підприємство порушило вимоги щодо деяких фінансових показників, викладених у кредитному договорі з АТ «ОТП-Банк». Підприємство отримало повідомлення від АТ «ОТП-Банк» датоване 25 грудня 2015 року, в якому зауважено, що жодних санкцій та вимог досрокового повернення коштів не буде застосовано до Підприємства, не зважаючи на порушення вимог виконання зазначених фінансових показників.

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпропротєсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

Збитковість діяльності Підприємства, в першу чергу, пов'язана з ускладненням економічної ситуації в Україні та девальвацією української гривні, як описано в Примітці 1. В окремому звіті про сукупний дохід за 2015 рік до рядку 2270 «Інші витрати» включені збиток від неоперативної курсової різниці в сумі 1 257 620 тис. грн. (2014р.: 1 189 256 тис. грн.), який, в основному, виник внаслідок перерахунку кредитів, отриманих Підприємством в іноземній валуті, в українську гривню.

За станом на 31 грудня 2015 року Підприємство повинно сплатити 567 194 тис. грн. (2014р.: 372 649 тис. грн.) короткострокових процентних кредитів та 1 000 522 тис. грн. (2014р.: 839 230 тис. грн.) поточні заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями протягом 2016 року.

Тим не менш, Керівництво вважає, що застосування принципу безперервності діяльності Підприємства для підготовки даної окремої фінансової звітності є доречним в поточних обставинах, виходячи з наступних міркувань.

Підприємство є потужним експортером металургійної продукції та виробляє високоякісні металургійні вироби широкої номенклатури, на які існує стабільний попит. Питома вага експорту готової продукції складала 56% від загального доходу від реалізації продукції за 2015 рік (2014р.: 65%), що дозволило Підприємству отримати прибуток від операційної діяльності в сумі 769 761 тис. грн. (2014р.: 400 853 тис. грн.) та чисті грошові потоки від операційної діяльності в сумі 604 387 тис. грн. (2014р.: 329 187 тис. грн.). Керівництво вважає, що вищевказані тенденції буде зберігатися в майбутніх періодах та вживає всіх необхідних заходів щодо підтримки економічної стабільності в умовах, що склалися.

Протягом 2015 року Підприємство реструктуризувало ліміт фінансування по кредитній лінії від АТ «Ощадбанк» шляхом підписання угоди про отримання нової кредитної лінії, яка встановлює об'єднаний ліміт для нової та попередньої кредитних угод в розмірі 55 419 тис. дол. США. Нова кредитна угода має термін погашення до 31 жовтня 2017 року та передбачає поступове зниження ліміту фінансування, починаючи з 01 серпня 2016 року.

Після 31 грудня 2015 року Підприємство також розпочала перемовини з АТ «Укрексимбанк» щодо реструктуризації короткострокового кредиту до 2017 року. Це може вплинути на ставку відсотку та/або вимагати додаткової застави активів Підприємства. Керівництво очікує, що Підприємство зможе провести реструктуризацію даного кредиту протягом 2016 року.

Крім того, Підприємство запроваджує наступні ініціативи, спрямовані на підвищення ефективності діяльності та достатнього рівня ліквідності, включаючи але не обмежуючись, наступними кроками:

- Фінансовий план Підприємства на найближчий рік передбачає зростання грошових потоків від операційної діяльності за рахунок реструктуризації портфелю замовлень шляхом збільшення частки продажів до регіонів з нижчим країнним ризиком та зростання курсів іноземних валют до української гривні;
- Підприємство запроваджує програму фіксації операційних витрат. Данна програма передбачає максимальне заморожування витрат, які будуть понесені, в українській гривні, збільшення за рахунок цього маржинальності готової продукції та вивільнення додаткових оборотних коштів.

Дана окрема фінансова звітність складена на основі принципу безперервності діяльності, який передбачає, що Підприємство буде продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому, а також зможе реалізувати свої активи та погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності.

3. Основа подання

Окрема фінансова звітність була складена на основі принципу історичної вартості, за винятком таких груп основних засобів: будівлі та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інвентар та офісне обладнання, які були оцінені за справедливою вартістю, а також деяких фінансових інструментів, оцінюваних згідно з вимогами МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».

Ця окрема фінансова звітність подана в українських гривнях («грн.»). Усі суми округлені до найближчої тисячі, якщо не зазначено інше.

Заява про відповідність

Окрема фінансова звітність Підприємства складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), у редакції, затверджених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»). Ця фінансова звітність є окремою фінансовою звітністю ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпропротєсталь» ім. А.М. Кузьміна». Підприємство також підготувало консолідовану фінансову звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року відповідно до МСФЗ. Консолідована фінансова звітність може бути отримана від керівництва Підприємства за вимогою.

Користувачі даної окремої фінансової звітності повинні читати її разом з консолідованим фінансовою звітністю Підприємства та його дочірніх компаній за рік, який закінчився 31 грудня 2015 р. з метою отримання правильного розуміння фінансового стану, результатів діяльності та грошових потоків Підприємства та його дочірніх компаній. Складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ вимагає застосування певних суттєвих облікових оцінок. Воно також вимагає використання керівництвом суджень у процесі застосування облікової політики Підприємства. Інформація про статті, пов'язані з підвищеним ступенем суджень або складності, а також статті, де оцінки та судження є суттєвими для фінансової звітності, подається у Примітці 5.

Зміни порівняльної інформації

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпропротеєсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

Порівняльна інформація, наведена у даній окремій фінансовій звітності, була перерахована в зв'язку зі змінами у презентації фінансової звітності за попередні періоди.

Зміни у Примітках до окремого балансу (Звіту про фінансовий стан) станом на 31 грудня 2015 р.

(А) Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції на 1 січня 2014 року

Назва рядка	Станом на 01.01.2014р. (Відображені в оприлюдненій раніше окремій фінансовій звітності)	Коригування	Скоригована сума станом на 01.01.2014р
1	2	3	4
Первісна вартість			
<i>Земля та капітальні поліпшення</i>	-	18 456	18 456
<i>Будівлі та споруди</i>	495 058	(18 456)	476 602
<i>Машини та обладнання</i>	739 127	62 912	802 039

Назва рядка	Станом на 31.12.2014р. (Відображені в оприлюдненій раніше окремій фінансовій звітності)	Коригування	Скоригована сума станом на 31.12.2014р
-------------	--	-------------	--

<i>Інструменти та інвентар</i>	65 634	(65 634)	-
<i>Транспортні засоби</i>	60 314	-	60 314
<i>Інвентар та офісне обладнання</i>	73 686	2 722	76 408
<i>Незавершенні капітальні інвестиції</i>	35 144	-	35 144
Усього	1 468 963	-	1 468 963
Знос			
<i>Земля та капітальні поліпшення</i>	-	(435)	(435)
<i>Будівлі та споруди</i>	(52 329)	435	(51 894)
<i>Машини та обладнання</i>	(85 233)	(40 031)	(125 264)
<i>Інструменти та інвентар</i>	(41 362)	41 362	-
<i>Транспортні засоби</i>	(50 390)	-	(50 390)
<i>Інвентар та офісне обладнання</i>	(44 013)	(1 331)	(45 344)
<i>Незавершенні капітальні інвестиції</i>	-	-	-
Усього	(273 327)	-	(273 327)
Залишкова вартість			
<i>Земля та капітальні поліпшення</i>	-	18 021	18 021
<i>Будівлі та споруди</i>	442 729	(18 021)	424 708
<i>Машини та обладнання</i>	653 894	22 881	676 775
<i>Інструменти та інвентар</i>	24 272	(24 272)	-
<i>Транспортні засоби</i>	9 924	-	9 924
<i>Інвентар та офісне обладнання</i>	29 673	1 391	31 064
<i>Незавершенні капітальні інвестиції</i>	35 144	-	35 144
Усього	1 195 636	-	1 195 636

(Б) Основні засоби та незавершенні капітальні інвестиції на 31 грудня 2014 року

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

1	2	3	4
Первісна вартість			
<i>Земля та капітальні поліпшення</i>	-	18 456	18 456
<i>Будівлі та споруди</i>	909 558	(18 456)	891 102
<i>Машини та обладнання</i>	1 127 221	105 874	1 233 095
<i>Інструменти та інвентар</i>	112 788	(112 788)	-
<i>Транспортні засоби</i>	144 300	-	144 300
<i>Інвентар та офісне обладнання</i>	68 802	6 914	75 716
<i>Незавершені капітальні інвестиції</i>	21 101	-	21 101
Усього	2 383 770	-	2 383 770
Знос			
<i>Земля та капітальні поліпшення</i>	-	(468)	(468)
<i>Будівлі та споруди</i>	(468)	468	-
<i>Машини та обладнання</i>	-	-	-
<i>Інструменти та інвентар</i>	-	-	-
<i>Транспортні засоби</i>	-	-	-
<i>Інвентар та офісне обладнання</i>	-	-	-
<i>Незавершені капітальні інвестиції</i>	-	-	-
Усього	(468)	-	(468)
Залишкова вартість			
<i>Земля та капітальні поліпшення</i>	-	17 988	17 988
<i>Будівлі та споруди</i>	909 090	(17 988)	891 102
<i>Машини та обладнання</i>	1 127 221	105 874	1 233 095
<i>Інструменти та інвентар</i>	112 788	(112 788)	-
<i>Транспортні засоби</i>	144 300	-	144 300
<i>Інвентар та офісне обладнання</i>	68 802	6 914	75 716
<i>Незавершені капітальні інвестиції</i>	21 101	-	21 101
Усього	2 383 302	-	2 383 302

Коригування порівняльної інформації минулых періодів

(А)/(Б) Підприємство переглянуло презентацію Примітки «Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції». В результаті такого перегляду на 1 січня 2014 року та на 31 грудня 2014 року первісну вартість та накопичену амортизацію землі було рекласифіковано із групи основних засобів «Будівлі та споруди» в новостворений рядок «Земля та капітальні поліпшення», групу основних засобів «Інструменти та інвентар» було рекласифіковано в групи «Машини та обладнання» та «Інвентар та офісне обладнання»

Наведені вище зміни порівняльної інформації не мали впливу на фінансові результати, капітал та чистий збиток на одну просту акцію за 2014 рік.

4. Облікова політика

4.1 Нові та змінені стандарти та інтерпретації

Прийнята облікова політика відповідає обліковій політиці, що застосовувалася у попередньому звітному році, за винятком таких нових і переглянутих МСФЗ та ПКІ, які стали обов'язковими до застосування для звітних періодів, що починаються після 1 січня 2015 р.:

- **МСФЗ (IAS) 19 «Програми з визначеного виплатою: внески працівників» - поправки до МСФЗ (IAS) 19;**
- **Шорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2010-2012 рр., які стосуються: МСФЗ (IFRS) 2 «Платіж на основі акцій», МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу», МСФЗ (IFRS) 8 «Операційні сегменти», МСБО (IAS) 16 «Основні засоби» і МСБО (IAS) 38 «Нематеріальні активи», МСБО (IAS) 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони».**

- **Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2011-2013 pp., які стосуються: МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу», МСФЗ (IFRS) 13 «Оцінка справедливої вартості», МСБО (IAS) 40 «Інвестиційна власність»**

Прийняття цих стандартів або інтерпретацій описано нижче:

Поправки до МСФЗ (IAS) 19 «Програми з визначеню виплатою: внески працівників» МСФЗ (IAS) 19

Поправки вимагають, щоб при обліку програм з визначеню виплатою, організація брала до уваги внески з боку працівників і третіх осіб. Якщо внески пов'язані з наданням послуг, вони повинні відноситися на періоди надання послуг в якості негативної винагороди. Дані поправки роз'яснюють, що, якщо сума внесків не залежить від кількості років надання послуг, організація може визнавати такі внески як зменшення вартості послуг у періоді, в якому послуги були надані, замість того, щоб відносити внески на терміни надання послуг. Ці поправки набирають чинності для річних періодів, що починаються з 1 липня 2014 року або після цієї дати. Очікується, що ці поправки не вплинути на Підприємство.

Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2010-2012 pp.

За виключенням поправки, що відноситься до МСФЗ (IFRS) 2 «Платіж на основі акцій», яка застосовується до платежів, заснованих на акціях, з датою надання з 1 липня 2014 року або після цієї дати, усі інші поправки вступають в силу для звітних періодів, що починаються з 1 липня 2014 року або після цієї дати. Підприємство застосовує такі поправки вперше в цій фінансовій звітності:

МСФЗ (IFRS) 2 «Платіж на основі акцій»

Це поліпшення застосовується перспективно й роз'яснює різноманітні питання, що стосуються визначення умов досягнення результату та умов періоду надання послуг, що виступають умовами наділення правами. Поправки не застосовані до Підприємства, оскільки Підприємство не використовує платежі, засновані на акціях.

МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу»

Поправка застосовується перспективно й роз'яснює, що всі угоди про умовне відшкодування, класифіковані як зобов'язання (або активи) у результаті об'єднання бізнесу повинні надалі обліковуватися за справедливою вартістю через прибуток або збиток незалежно від того, чи потрапляють вони у сферу застосування МСФЗ (IFRS) 39 чи ні. Наразі Підприємство не має операцій, які підпадають під поняття «об'єднання бізнесу».

МСФЗ (IFRS) 8 «Операційні сегменти»

Поправки застосовуються ретроспективно й роз'яснюють, що Підприємство повинно розкрити судження керівництва щодо застосування критеріїв агрегування, передбачених пунктом 12 МСФЗ (IFRS) 8, включаючи загальний опис операційних сегментів, які були агреговані, й економічні характеристики (наприклад, продаж або валовий прибуток), які використовувалися для оцінки того, чи є сегменти схожими; розкриття узгодження активів сегментів із загальними активами вимагається, тільки якщо таке узгодження надається керівнику, що ухвалює операційні рішення, так само, як це потрібно для розкриття щодо зобов'язань сегментів.

Наразі Підприємство не має операційних сегментів і не застосовувало критерії агрегування з пункту 12 МСФЗ (IFRS) 8.

МСБО (IAS) 16 «Основні засоби» і МСБО (IAS) 38 «Нематеріальні активи»

Ця поправка застосовується ретроспективно й роз'яснює положення МСБО (IAS) 16 і МСБО (IAS) 38 стосовно того, що актив може бути переоцінений на основі спостережуваних даних або шляхом коригування сукупної балансової вартості активу до його ринкової вартості, або шляхом визначення ринкової вартості, яка відповідає балансовій вартості активу та пропорційно відкоригованій сукупній балансовій вартості. При цьому кінцева балансова вартість повинна дорівнювати ринковій вартості. Крім цього, пояснюється, що накопичена амортизація визначається як різниця між сукупною та балансовою вартістю активу. Поправка не вплинула на фінансовий стан або результати діяльності Підприємства.

МСБО (IAS) 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони»

Поправка застосовується ретроспективно й роз'яснює, що керуюче підприємство (підприємство, яке надає послуги в якості старшого управлінського персоналу), є зв'язаною стороною та включається у розкриття інформації про зв'язані сторони. Крім цього, підприємство, яке використовує керуюче підприємство, повинно розкривати суму витрат на послуги з управління.

Ця поправка не застосовується до Підприємства, оскільки Підприємство не користується послугами, що надаються керуючими підприємствами.

Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2011-2013 pp.

Ці поліпшення набули чинності 1 липня 2014 року. Очікується, що ці поправки суттєво не вплинути на Підприємство. Вони включають такі зміни:

МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу»

Поправка застосовується перспективно й роз'яснює наступні виключення зі сфери застосування МСФЗ (IFRS) 3:

- уся спільна діяльність, а не тільки спільні Підприємства, виключені зі сфери застосування МСФЗ (IFRS) 3;
- це виключення застосовне тільки для обліку у фінансовій звітності самої спільної діяльності.

Підприємство не є угодою про спільні Підприємства, тому ця поправка не застосовується.

МСФЗ (IFRS) 13 «Оцінка справедливої вартості»

Поправка застосовується перспективно й роз'яснює, що виключення для підприємств, які утримують групу фінансових активів і фінансових зобов'язань (портфель) і управляють цією групою як єдиним цілим, може застосовуватися до портфелів, що складаються не тільки з фінансових активів і фінансових зобов'язань, але й з інших контрактів, що потрапляють у сферу застосування МСФЗ (IFRS) 9 (або, якщо застосовано, МСБО (IAS) 39). Підприємство не застосовує дану поправку через відсутність фінансового портфеля.

МСБО (IAS) 40 «Інвестиційна власність»

Опис додаткових послуг в МСБО (IAS) 30 визначає різницю між інвестиційною власністю та нерухомістю, що займається власником (тобто, основними засобами). Поправка застосовується перспективно й роз'яснює, що МСФЗ (IFRS) 3, а не опис додаткових послуг в МСБО (IAS) 40, використовується для визначення того, чи є операція придбанням активу або об'єднанням бізнесу. Дані поправки не вплинули на фінансовий стан або результати діяльності Підприємства.

4.2 Основні положення облікової політики

Перерахунок іноземних валют

Дана окрема фінансова звітність Підприємства подана в українських гривнях («грн.»), що є функціональною валютою та валютою подання окремої звітності Підприємства.

Операції, деноміновані у валютах, що не є функціональною валютою (іноземні валути), первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Немонетарні статті, відображені за первісною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату первісної транзакції. Немонетарні статті, відображені за справедливою вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визнання справедливої вартості. Усі курсові різниці, що виникли, відображаються у прибутках і збитках.

Основні засоби

Балансова вартість усіх груп основних засобів, за виключенням земельних ділянок обліковується за моделлю переоцінки. На 31 грудня 2015 року балансова вартість об'єктів зазначених груп: i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання, iii) транспортні засоби, iv) інвентар та офісне обладнання була відображена за справедливою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення. На 31 грудня 2015 року незалежними оцінювачами було проведено чергову переоцінку для груп i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання. Підприємство провело аналіз економічних та ринкових чинників, що впливають на оцінку груп iii) транспортні засоби та iv) інвентар та офісне обладнання, та прийшло до висновку, що балансова вартість вказаних груп основних засобів не відрізняється від їх справедливої вартості. Таким чином, основні засоби груп iii) транспортні засоби та iv) інвентар та офісне обладнання не потребували проведення чергової переоцінки на 31 грудня 2015 р.

При переоцінці справедлива вартість об'єктів нерухомості була визначена шляхом порівняння з ринковою ціною аналогічних об'єктів на дату оцінки. Справедлива вартість спеціалізованих машин, обладнання, інструментів та інвентарів була визначена за принципом залишкової відновлювальної вартості у зв'язку з відсутністю ринкової вартості для таких основних засобів. До наступної переоцінки об'єкти основних засобів обліковуються за переоціненою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення. Земельні ділянки відображаються за первісною вартістю. Супутні облікові судження та фактори, які враховуються при визначенні справедливої вартості основних засобів вказані в Примітці 5.

Приріст вартості від переоцінки відображається у складі іншого сукупного доходу й включається до іншого додаткового капіталу у складі власного капіталу. Однак та частина приrostу вартості, яка відновлює зменшення вартості від переоцінки того ж активу, яка раніше була визнана у складі прибутку або збитку, визнається у звіті про фінансові результати. Зменшення вартості від переоцінки відображається у звіті про фінансові результати, за винятком тієї його частини, яка зараховується проти попереднього приrostу вартості того ж активу, відображеного у іншому додатковому капіталі.

Щорічне перенесення сум з іншого додаткового капіталу до складу нерозподіленого прибутку здійснюється в розмірі різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активу, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активу. При вибутті активу suma іншого додаткового капіталу, яка стосується цього активу, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Незавершене будівництво відображається за собівартістю і являє собою основні засоби, будівництво яких ще не завершено. Амортизація на такі активи не нараховується, поки вони не будуть введені в експлуатацію.

Балансова вартість основних засобів аналізується на предмет знецінення, коли події або зміни в обставинах указують на те, що відшкодування балансової вартості неможливе. Об'єкт основних засобів знімається з обліку при вибутті або у випадку, коли від подальшого використання активу не очікується отримання економічних вигід. Прибуток або збиток, що виникає у зв'язку зі зняттям активу з обліку (розрахований як різниця між чистими надходженнями від вибуття та балансовою вартістю активу), включається до звіту про фінансові результати того періоду, в якому актив знімається з обліку.

Коли об'єкт основних засобів переоцінюють, будь-яку суму накопиченої амортизації на дату переоцінки розглядають за допомогою методу виключення з валової балансової вартості активу та чистої суми, перерахованої до переоціненої суми активу.

Сроки корисного використання основних засобів є такими:

Будівлі та споруди	4-173 років
Машини та обладнання	1-166 років
Транспортні засоби	4-75 років
Інвентар та офісне обладнання	3-76 років

Підприємство має право власності на деякі невиробничі та соціальні активи, в основному будівлі та об'єкти соціальної інфраструктури. Об'єкти соціальної інфраструктури не відповідають визначенням активу, що надає економічну вигоду, згідно з МСФЗ, і тому такі об'єкти не відображені у цій фінансовій звітності. Витрати на будівництво та експлуатацію об'єктів соціальної інфраструктури відносяться на витрати у періоді, в якому вони були понесені.

Витрати за кредитами банків

Витрати за кредитами банків капіталізуються як частина вартості активів за умови, що вони прямо стосуються придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу, що задовольняє встановленим критеріям. Якщо вони не пов'язані з таким активом, вони відносяться на витрати у періоді, в якому були понесені.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають програмне забезпечення для бухгалтерського обліку, патентні та інші майнові права, придбані окремо від бізнесу, їх первісно оцінюються за вартістю придбання. Після первісної оцінки нематеріальні активи відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення. Всі нематеріальні активи Підприємства мають обмежений строк корисної служби та амортизуються протягом строків їх корисного використання, оцінюються на предмет знецінення за наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженими строками корисного використання переглядаються, як мінімум, щорічно наприкінці кожного звітного року. Зміни очікуваного строку корисного використання або очікуваного характеру отримання майбутніх економічних вигід, втілених в активі, відображаються шляхом зміни періоду або методу амортизації, залежно від ситуації, і вважаються змінами в облікових оцінках.

Строки корисного використання всіх нематеріальних активів Підприємства вважаються обмеженими та становлять від 2 до 20 років.

Знецінення нефінансових активів

На кожну звітну дату Підприємство визначає наявність ознак можливого знецінення активу. При виникненні таких ознак або у випадку, коли існує вимога щорічного тестування активу на предмет знецінення, Підприємство визначає вартість очікуваного відшкодування активу. Вартість очікуваного відшкодування активу є більшою з двох сум: справедливої вартості активу або одиниці, що генерує грошові потоки, за вирахуванням витрат на реалізацію, або вартості його подальшого використання.

Вартість очікуваного відшкодування активу визначається для кожного окремого активу, якщо цей актив генерує надходження грошових коштів, і ці кошти, в основному, не залежать від інших активів Підприємства. Коли балансова вартість активу перевищує його вартість очікуваного відшкодування, вважається, що актив знецінений, і його вартість списується до вартості очікуваного відшкодування. При оцінці вартості використання очікувані грошові потоки дисконтується до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту (до оподаткування), яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та ризики, властиві активу. Збитки від знецінення відображаються у звіті про фінансові результати в тих категоріях витрат, які відповідають функціям знеціненого активу.

На кожну звітну дату здійснюється оцінка наявності ознак того, що збиток від знецінення, визнаний стосовно активу раніше, вже не існує або зменшився. За наявності таких ознак здійснюється оцінка вартості очікуваного відшкодування активу. Раніше визнаний збиток від знецінення сторнується тільки в тому випадку, якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення вартості очікуваного відшкодування активу з моменту визнання останнього збитку від знецінення. У такому разі балансова вартість активу збільшується до вартості очікуваного відшкодування. Збільшена шляхом сторнування збитку від зменшення корисності балансова вартість активу не повинна перевищувати ту його балансову вартість (за вирахуванням амортизації), яка мала б місце, якби збиток від знецінення не був відображенний у складі прибутків та збитків попередніх років.

Після такого сторнування амортизаційні витрати майбутніх періодів коригуються таким чином, щоб забезпечити планомірне списання переоціненої балансової вартості активу за вирахуванням його залишкової вартості протягом решти строку його корисного використання.

Інвестиції та інші фінансові активи

Первісне визнання

Фінансові активи, що перебувають у сфері дії МСФЗ (IAS) 39, класифікуються відповідно як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток; позики та дебіторська заборгованість; інвестиції, утримувані до погашення; фінансові активи, наявні для продажу;

похідні інструменти, визначені як інструменти хеджування при ефективному хеджуванні. Підприємство класифікує свої фінансові активи при їх первісному визнанні.

Фінансові активи спочатку визнаються за справедливою вартістю, збільшеною на безпосередньо пов'язані з ними транзакційні витрати.

Усі операції купівлі-продажу фінансових активів, що вимагають поставки активів у строк, встановлений законодавством або правилами, прийнятими на певному ринку (операції на «стандартних умовах») визнаються на дату укладання угоди, тобто на дату, коли Підприємство бере на себе зобов'язання купити або продати актив.

Фінансові активи Підприємства включають позики та дебіторську заборгованість, такі як: гроші та їх еквіваленти, дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, дебіторська заборгованість за розрахунками та інша дебіторська заборгованість.

Подальша оцінка

Подальша оцінка фінансових активів залежить від їх класифікації у такий спосіб:

Фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток

Категорія «фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток» включає фінансові активи, призначенні для торгівлі, та фінансові активи, віднесені при первісному визнанні до категорії за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток. Фінансові активи класифікуються як призначенні для торгівлі, якщо вони придбані з метою продажу в найближчому майбутньому. Ця категорія включає похідні інструменти, в яких бере участь Підприємство, що не відповідають критеріям обліку хеджування згідно з МСФЗ (IAS) 39. Похідні інструменти, включаючи відокремлені будовани похідні інструменти, також класифікуються як призначенні для торгівлі, за винятком випадків, коли вони визначаються як інструменти ефективного хеджування. Фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток, обліковуються на балансі за справедливою вартістю, а пов'язані з ними доходи або витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки.

Похідні інструменти, вбудовані в основні договори, обліковуються як окремі похідні інструменти, якщо властиві їм ризики та характеристики не є тісно пов'язаними з ризиками та характеристиками основних договорів, і основні договори не обліковуються за справедливою вартістю. Вбудовані похідні інструменти такого роду оцінюються за справедливою вартістю, а доходи або витрати, що виникають у результаті змін їх справедливої вартості, визнаються у звіті про прибутки та збитки. Перегляд порядку обліку відбувається лише у випадку змін в умовах договору, що призводять до суттєвої зміни грошових потоків, які були б необхідні в іншому випадку.

Підприємство не має активів, віднесеніх ним при первісному визнанні до категорії за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Позики та дебіторська заборгованість

Позики та дебіторська заборгованість являють собою непохідні фінансові активи зі встановленими чи обумовленими виплатами, які не котируються на активному ринку. Фінансові активи такого роду обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Доходи та витрати визнаються у звіті про фінансовий результат при припиненні визнання або знеціненні позик та дебіторської заборгованості, а також у процесі їх амортизації.

Інвестиції, утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими чи обумовленими платежами та фіксованим строком погашення класифікуються як інвестиції, утримувані до погашення, коли Підприємство твердо має намір і здатне утримувати їх до строку погашення. Після первісної оцінки інвестиції, утримувані до погашення, оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Цей метод передбачає використання ефективної процентної ставки, яка точно дисконтує очікувані майбутні грошові надходження протягом очікуваного строку існування фінансового активу до його чистої балансової вартості. Доходи та витрати, пов'язані з такими інвестиціями, визнаються у звіті про фінансові результати, коли інвестиції списуються, знецінюються чи по мірі нарахування амортизації.

Фінансові активи, наявні для продажу

Наявні для продажу фінансові активи – це непохідні фінансові активи, які спеціально віднесені до категорії наявних для продажу або які не були віднесені до жодної з зазначених раніше трьох категорій.

Після первісної оцінки фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, а нереалізовані доходи або витрати визнаються безпосередньо у іншому сукупному доході до моменту списання активів, при якому накопичені доходи або витрати, раніше відображені у складі іншого сукупного доходу, визнаються у звіті про фінансові результати, або до моменту визначення факту знецінення цих активів, у який сукупний збиток, відображений у складі іншого сукупного доходу, визнається у звіті про фінансові результати.

Інвестиції в дочірні компанії

Дочірні компанії - це компанії (включаючи компанії спеціального призначення), в яких Підприємство прямо чи опосередковано має більше половини прав голосу (контрольного пакету акцій), або має можливість визначати фінансову та операційну політику з метою отримання економічної вигоди. Наявність та вплив потенційних прав голосу, які в даний час можуть бути реалізовані або конвертовані, розглядається при оцінці контролю Підприємства над іншою компанією.

Інвестиції в дочірні компанії оцінюються за собівартістю за вирахуванням знецінення. Інвестиції в дочірні компанії аналізуються на предмет знецінення, коли події або зміни обставин вказують на те, що балансова вартість може бути не відшкодована. Збиток від знецінення відображається через прибуток або збиток в сумі, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування. Сума очікуваного відшкодування визначається як найбільша з справедливої вартості активу за вирахуванням витрат на продаж та його вартості при використанні. Збиток від знецінення, визнаний в минулі звітні періоди, сторнується в разі необхідності, якщо мала місце зміна в оцінках, використаних для визначення суми очікуваного відшкодування.

Фінансові зобов'язання

Первісне визнання

Фінансові зобов'язання, що перебувають у сфері дії МСФЗ (IAS) 39, класифікуються відповідно як фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток, кредити та позики або похідні інструменти, визначені як інструменти хеджування при ефективному хеджуванні.

Підприємство класифікує свої фінансові зобов'язання при їх первісному визнанні. Фінансові зобов'язання первісно визнаються за справедливою вартістю, скоригованою у випадку кредитів та позик на безпосередньо пов'язані з ними транзакційні витрати.

Фінансові зобов'язання Підприємства включають кредити та позики такі як: поточна кредиторська заборгованість та кредити банків.

Подальша оцінка

Подальша оцінка фінансових зобов'язань залежить від їх класифікації у такий спосіб:

Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток

Категорія «фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток» включає фінансові зобов'язання, призначені для торгівлі, та фінансові зобов'язання, віднесені при первісному визнанні до категорії за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Фінансові зобов'язання класифікуються як призначені для торгівлі, якщо вони придбані з метою продажу в найближчому майбутньому. Ця категорія включає похідні фінансові інструменти, в яких бере участь Підприємство, що не відповідає критеріям обліку хеджування згідно з МСФЗ (IAS) 39.

Доходи та витрати за зобов'язаннями, призначеними для торгівлі, визнаються у звіті про фінансові результати.

Підприємство не має фінансових зобов'язань, віднесеніх ним при первісному визнанні до категорії за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Кредити та позики

Після первісного визнання процентні кредити та позики оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки.

Відповідні доходи та витрати визнаються у звіті про фінансові результати при припиненні визнання зобов'язань, а також по мірі нарахування амортизації.

Підприємство відображає зобов'язання за тілом кредиту в структурі кредитів, а зобов'язання за нарахованими процентами в інших поточних зобов'язаннях.

Договори фінансової гарантії

Випущені Підприємством договори фінансової гарантії являють собою договори, що вимагають здійснення платежу у відшкодування збитків, понесених власником цього договору внаслідок нездатності певного боржника здійснити своєчасний платіж відповідно до умов боргового інструменту. Випущені Підприємством договори фінансової гарантії являють собою договори, що вимагають здійснення платежу у відшкодування збитків, понесених власником цього договору внаслідок нездатності певного боржника здійснити своєчасний платіж відповідно до умов боргового інструменту. Згодом зобов'язання оцінюється за найбільшою з таких величин: найкраща оцінка витрат, необхідних для погашення існуючого зобов'язання на звітну дату, та визнана сума зобов'язання за вирахуванням накопиченої амортизації. Підприємство не випускало фінансових гарантій протягом років, що закінчилися 31 грудня 2015 і 2014 років.

Взаємозалік фінансових інструментів

Фінансові активи та фінансові зобов'язання підлягають взаємозаліку, а чиста сума – поданню в Звіті про фінансовий стан тоді і тільки тоді, коли є здійснене в цей момент юридичне право на взаємозалік визнаних сум, а також напір здійснити розрахунок на нетто-основі, або реалізувати активи та одночасно з цим погасити зобов'язання.

Амортизована вартість фінансових інструментів

Амортизована вартість розраховується з використанням методу ефективної процентної ставки за вирахуванням резерву на знецінення та виплат або зниження основної суми заборгованості. У розрахунках враховуються будь-які надбавки або знижки при придбанні активу, а також витрати за операцією та інші виплати, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

Знецінення фінансових активів

На кожну звітну дату Підприємство оцінює наявність об'єктивних ознак знецінення фінансового активу або групи фінансових активів. Фінансовий актив або група фінансових активів вважаються знеціненими тоді і тільки тоді, коли існують об'єктивні ознаки знецінення у результаті однієї або більше подій, що відбулися після первісного визнання активу (настання «випадку понесення збитку»), що мали вплив, який піддається надійній оцінці, на очікувані майбутні грошові потоки за фінансовим активом або групою фінансових активів. Ознаки знецінення можуть містити в собі вказівки на те, що боржник або група боржників зазнають суттєвих фінансових труднощів, не можуть обслуговувати свою заборгованість або неналежно здійснюють виплату процентів або основної суми заборгованості, а також імовірність того, що ними буде проведена процедура банкрутства або фінансової реорганізації іншого роду. Крім цього, до таких ознак відносяться спостережувані дані, що вказують на наявність зниження, що піддається оцінці, очікуваних майбутніх грошових потоків за фінансовим інструментом, зокрема, зміна обсягів простроченої заборгованості або економічних умов, що перебувають у певному взаємозв'язку з відмовами від виконання зобов'язань із виплати боргів.

Позики та дебіторська заборгованість

Стосовно сум позик та дебіторської заборгованості, відображених за амортизованою вартістю, Підприємство спочатку проводить окрему оцінку існування об'єктивних ознак знецінення індивідуально значимих фінансових активів або сукупно за фінансовими активами, що не є індивідуальними значимими. Якщо Підприємство визначає, що об'єктивні ознаки знецінення індивідуально оцінюваного фінансового активу відсутні, незалежно від його значимості, вона включає цей актив до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику, а потім розглядає ці активи на предмет знецінення на колективній основі. Активи, окрім оцінювані на предмет знецінення, за якими визнається або продовжує визнаватися збиток від знецінення, не включаються до колективної оцінки на предмет знецінення.

За наявності об'єктивних ознак понесення збитку від знецінення сума збитку оцінюється як різниця між балансовою вартістю активу та приведеною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (без урахування майбутніх очікуваних кредитних збитків, які ще не були понесені). Балансова вартість активу знижується шляхом використання рахунку резерву, а сума збитку визнається у прибутках та збитках.

Нарахування процентного доходу за зниженою балансовою вартістю триває, ґрунтуючись на первісній процентній ставці за активом. Позики разом із відповідними резервами списуються, якщо відсутня реальна перспектива їх відшкодування у майбутньому, а все доступне забезпечення було реалізоване або передане Підприємству. Якщо протягом наступного року сума розрахункового збитку від знецінення збільшується або зменшується через будь-яку подію, що відбулася після визнання знецінення, сума раніше визнаного збитку від знецінення збільшується або зменшується шляхом коригування рахунку резерву. Якщо попереднє списання вартості фінансового інструменту згодом відновлюється, сума відновлення визнається у прибутках та збитках Підприємства.

Приведена вартість розрахункових майбутніх грошових потоків дисконтується за первісною ефективною процентною ставкою. Якщо процентна ставка за позицією є змінною, ставка дисконтування для оцінки збитку від знецінення являє собою поточну ефективну процентну ставку.

Припинення визнання фінансових інструментів

Фінансові активи

Фінансовий актив (або, де застосовно, частина фінансового активу або частина групи аналогічних фінансових активів) припиняє визнаватися у балансі, якщо:

- строк дії прав на отримання грошових потоків від активу минув;
- Підприємство зберігає свої права на отримання грошових потоків від активу, але бере на себе зобов'язання з виплати третьої стороні отримуваних грошових потоків у повному обсязі та без суттєвої затримки за «транзитною» угодою; або
- Підприємство передало свої права на отримання грошових потоків від активу та або (а) передала практично всі ризики та вигоди від активу, або (б) не передало, але й не зберігає за собою практично всіх ризиків та вигід від активу, але передала контроль над цим активом.

Якщо Підприємство передало всі свої права на отримання грошових потоків від активу або уклало транзитну угоду, і при цьому не передало, але й не зберігає за собою практично всіх ризиків та вигід від активу, а також не передало контроль над активом, новий актив визнається у тій мірі, в якій Підприємство продовжує свою участь у переданому активі.

Триваюча участя, яка набуває форми гарантії за переданим активом, визнається за найменшою з таких величин: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою, виплата якої може вимагатися від Підприємства.

Фінансові зобов'язання

Фінансове зобов'язання припиняє визнаватися у Звіті про фінансовий стан, якщо зобов'язання погашене, анульоване або строк його дії минув.

Якщо існуюче фінансове зобов'язання замінюється іншим зобов'язанням перед тим же кредитором, на суттєво відмінних умовах, або якщо умови існуючого зобов'язання значно змінені, така заміна або зміни обліковуються як припинення визнання первісного зобов'язання та початок визнання нового зобов'язання, а різниця у балансовій вартості визнається у звіті про фінансові результати.

Запаси

Запаси оцінюються за меншою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Собівартість запасів визначається за середньозваженим методом. Вартість готової продукції та незавершеного виробництва включає вартість сировини, прямі витрати з оплати праці, інші прямі витрати та відповідні виробничі накладні витрати (розраховані на основі нормального завантаження виробничих потужностей). Чиста вартість реалізації являє собою оціночну ціну продажу в ході звичайної господарської діяльності за вирахуванням оціночних витрат на доробку та витрат, необхідних для реалізації.

Податок на додану вартість до відшкодування

Податок на додану вартість (ПДВ) до відшкодування стосується приданих запасів, основних засобів і послуг. Податкові органи дозволяють проводити розрахунки за нарахуванням ПДВ за вирахуванням вхідного ПДВ. Керівництво Підприємства переконане, що сума до відшкодування з бюджету буде або отримана у вигляді грошових коштів, або зарахована проти заборгованості з ПДВ за реалізованою продукцією.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти у Звіті про фінансовий стан включають грошові кошти в банках і в касі та короткострокові депозити з первісним строком погашення до 3 місяців.

Для цілей складання звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти та короткострокові депозити згідно з визначенням вище, за вирахуванням непогашених банківських овердрафтів.

Резерви визнаються, якщо Підприємство має поточне зобов'язання (юридичне або конструктивне), що виникло в результаті минулої події, відтік економічних вигід, який буде потрібний для погашення цього зобов'язання, є ймовірним, і може бути отримана надійна оцінка суми такого зобов'язання. Якщо Підприємство збирається отримати відшкодування деякої частини або всіх резервів, наприклад, за договором страхування, відшкодування визнається як окремий актив, але тільки в тому випадку, коли отримання відшкодування не підлягає сумніву. Якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, резерви дисконтується за поточною ставкою до оподаткування, яка відображає, коли це застосовується, ризики, характерні для конкретного зобов'язання.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення

Підприємство здійснює встановлені згідно з діючими протягом року нормами відрахування до Державного пенсійного фонду України, виходячи з розміру виплачуваної заробітної плати. Ці відрахування відносяться на витрати у періоді нарахування відповідних витрат із заробітної плати. Підприємство не має юридичних або конструктивних зобов'язань зі здійснення додаткових відрахувань за такими пенсійними виплатами. Єдиним зобов'язанням Підприємства є своєчасне відрахування належних сум до Державного пенсійного фонду України.

Крім цього, Підприємство має дві суттєві пенсійні програми зі встановленими виплатами, що не мають виділених джерел їх забезпечення. Ці програми включають: а) юридичні зобов'язання Підприємства з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, що мають тривалий стаж роботи, і здійснення інших виплат у зв'язку з виходом на пенсію відповідно до колективних договорів, і б) законодавчо встановлене зобов'язання Підприємства компенсувати Пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, виплачуваних деяким категоріям колишніх та існуючих працівників Підприємства. Витрати на здійснення виплат у рамках зазначених вище програм зі встановленими виплатами розраховуються окремо за кожною програмою з використанням методу нарахування прогнозованих одиниць стосовно працівників, що мають право на такі виплати. Керівництво використовує актуарну методику при розрахунках сум, пов'язаних із зобов'язаннями з пенсійного забезпечення на кожну звітну дату. Фактичні результати можуть відрізнятися від відповідних оцінок на певну дату.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображені в цій окремій фінансовій звітності за винятком випадків, коли існує ймовірність, що для погашення зобов'язання буде необхідне вибуття ресурсів, що втілюють економічні вигоди, та існує можливість достовірно визначити суму зобов'язання. Інформація про ці зобов'язання розкривається за винятком випадків, коли ймовірність вибуття ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди, є віддалено.

Податок на прибуток

Поточний податок на прибуток

Податкові активи та зобов'язання з поточного податку за поточні та попередні періоди оцінюються за сумою, передбачуваною до відшкодування від податкових органів або до сплати податковим органам. Податкові ставки та податкове законодавство, застосовані для розрахунків цієї суми, - це ставки та законодавство, прийняті або фактично прийняті на звітну дату. Податок на прибуток нараховується Підприємством на прибуток до оподаткування, розрахований відповідно до податкового законодавства України і з використанням податкових ставок, прийнятих на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом зобов'язань шляхом визначення тимчасових різниць на звітну дату між податковою базою активів і зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються за всіма оподатковуваними тимчасовими різницями, крім випадків, коли:

- відстрочене податкове зобов'язання виникає у результаті первісного визнання гудвілу, активу або зобов'язання, у ході операції, що не є об'єднанням бізнесу, і на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і
- стосовно оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, якщо материнська компанія може контролювати розподіл у часі зменшення тимчасової різниці, та існує значна ймовірність того, що тимчасова різниця не буде зменшена у найближчому майбутньому.

Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються за всіма неоподатковуваними тимчасовими різницями, невикористаними податковими пільгами і невикористаними податковими збитками, у тій мірі, в якій існує значна ймовірність того, що буде існувати оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути зараховані неоподатковувані тимчасові різниці, невикористані податкові пільги та невикористані податкові збитки, крім випадків, коли:

- відстрочений актив з податку на прибуток, що стосується неоподатковуваної різниці, виникає в результаті первісного визнання активу або зобов'язання, яке виникло не внаслідок об'єднання бізнесу та яке на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і
- стосовно неоподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, відстрочені податкові активи визнаються тільки у тій мірі, в якій є значна ймовірність того, що

тимчасові різниці будуть використані у найближчому майбутньому, і буде отриманий оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути використані тимчасові різниці.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та знижується у тій мірі, в якій отримання достатнього оподатковованого прибутку, що дозволить використовувати всі або частину відстрочених податкових активів, оцінюється як малоймовірне. Невизнані відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату та визнаються у тій мірі, в якій виникає значна ймовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток дозволить використати відстрочені податкові активи.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за податковими ставками, що, як передбачається, будуть застосовуватися в тому звітному періоді, в якому актив буде реалізований, а зобов'язання – погашене, на основі податкових ставок (і податкового законодавства), які станом на звітну дату були введені в дію або фактично введенні в дію.

Відстрочений податок на прибуток, що стосується статей, визнаних безпосередньо у капіталі або іншому сукупному доході, визнається у складі капіталу або іншого сукупного доходу, а не у звіті про фінансові результати.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання заліковуються один проти одного, якщо є юридично закріплена право заліку поточних податкових активів та зобов'язань, і відстрочені податки стосуються того ж податкового органу.

Визнання доходу

Дохід визнається у випадку, коли існує ймовірність, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигід для Підприємства, а сума доходу може бути достовірно визначена.

Доходи від реалізації продукції визнаються після передачі права власності покупцю, коли значна частина ризиків і вигід від права власності на продукцію переходить покупцю та суму доходу можна достовірно оцінити. Доходи від надання послуг визнаються у періоді надання послуг.

Визнання собівартості реалізованої продукції та інших витрат

Витрати, пов'язані з отриманням доходу від операції, визнаються одночасно з відповідним доходом. Також відображаються витрати за гарантіями та інші витрати, які можуть бути понесені після відправлення товару і які можуть бути достовірно визначені.

4.3 Стандарти, які були випущені, але ще не набули чинності

Нижче наводяться стандарти, які були випущені, але ще не набули чинності на дату випуску окремої фінансової звітності Підприємства. До переліку включенні випущені стандарти та інтерпретації, які Підприємство планує застосовувати у майбутньому. Підприємство має намір застосовувати ці стандарти з дати набрання ними чинності.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»

Рада з МСФЗ в липні 2014 року опублікувала остаточну версію МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», яка включає всі етапи проекту за фінансовими інструментами й замінює МСБО (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», а також усі попередні версії МСФЗ (IFRS) 9. Стандарт об'єднує всі три частини проекту з обліку фінансових інструментів: класифікація та оцінка, зменшення корисності та облік хеджування. МСФЗ (IFRS) 9 набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Дозволяється дросткове застосування. За винятком обліку хеджування стандарт застосовується ретроспективно, але надання порівняльної інформації не є обов'язковим.

Вимоги щодо обліку хеджування, головним чином, застосовуються перспективно з деякими обмеженими винятками. У цілому, Підприємство не очікує значного впливу нових вимог на свій бухгалтерський баланс і власний капітал, за винятком застосування вимог до знецінення в МСФЗ (IFRS) 9.

МСФЗ (IFRS) 14 «Рахунки відстрочених тарифних коригувань»

МСФЗ (IFRS) 14 є не обов'язковим до застосування стандартом, який дозволяє підприємству, діяльність якого підлягає тарифному регулюванню, продовжувати застосування більшості поточних облікових політик для рахунків відстрочених тарифних коригувань при першому застосуванні МСФЗ. Стандарт вимагає розкриття сутності тарифного регулювання підприємства й притаманних йому ризиків, а також впливу тарифного регулювання на його фінансову звітність. МСФЗ (IFRS) 14 набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2016 року або після цієї дати. Оскільки діяльність Підприємства не підпадає під тарифне регулювання, даний стандарт не застосовується.

МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з клієнтами»

МСФЗ (IFRS) 15, опублікований у травні 2014 року, запроваджує нову п'ятисходинкову модель, яка застосовується до виручки за договорами з клієнтами. Виручка згідно з МСФЗ (IFRS) 15 визнається в сумі, що відображає винагороду, яку підприємство очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг клієнту. Принципи МСФЗ (IFRS) 15 забезпечують більш структурований підхід до оцінки й визнання виручки.

Новий стандарт застосовується до всіх підприємств та замінить усі поточні вимоги МСФЗ з визнання виручки. Повне чи модифіковане ретроспективне застосування вимагається для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 р. або після цієї дати. Наразі Підприємство оцінює вплив МСФЗ (IFRS) 15 і планує застосовувати його на дату набрання чинності.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 11 «Спільна діяльність: облік придбання часток участі»

Поправки до МСФЗ (IFRS) 11 вимагають, щоб учасник спільної операції при обліку придбання частки участі в спільній операції, в якій спільна операція являє собою бізнес, застосовував відповідні вимоги МСФЗ (IFRS) 3 для обліку об'єднання бізнесу. Поправки також уточнюють, що частка участі, раніше утримувана в спільній операції, не переоцінюється при придбанні додаткової частки участі в тій самій спільній операції при збереженні спільного контролю. Крім цього, до МСФЗ (IFRS) 11 додано виключення зі сфери застосування, яке уточнює, що поправки не застосовуються для випадків, коли сторони, що здійснюють спільний контроль, включаючи Підприємство, що звітє, перебувають під загальним контролем однієї сторони, що здійснює кінцевий контроль.

Поправки застосовуються як для придбання первісної частки участі у спільній операції, так і для придбання будь-яких наступних часток у тій самій спільній операції, та набувають чинності перспективно для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2016 р. або після цієї дати. Дострокове застосування дозволяється. Очікується, що ці поправки жодним чином не вплинути на Підприємство.

Поправки до МСБО (IAS) 16 і МСБО (IAS) 38 «Роз'яснення припустимих методів амортизації»

Поправки роз'яснюють один із принципів МСБО (IAS) 16 і МСБО (IAS) 38, а саме, що виручка відображає передбачувану структуру споживання підприємством економічних вигід від операційної діяльності (частиною якої є актив), а не економічних вигід від використання активу, які споживаються підприємством. У результаті метод амортизації, що ґрунтуються на виручці, не може бути використаний для амортизації основних засобів і лише у вкрай обмежених обставинах може бути використаний для амортизації нематеріальних активів. Поправки набувають чинності перспективно для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2016 р. або після цієї дати. Дозволяється дострокове застосування. Очікується, що ці поправки жодним чином не вплинути на Підприємство, оскільки Підприємство не застосовує методи, що ґрунтуються на виручці, для амортизації необоротних активів.

Поправки до МСБО (IAS) 16 і МСБО (IAS) 41 «Сільське господарство: плодоносні рослини»

Поправки змінюють вимоги до обліку біологічних активів, що відповідають визначенням плодоносних рослин. Відповідно до поправок, біологічні активи, що відповідають визначенням плодоносних рослин, виключаються зі сфери застосування МСБО (IAS) 41. Замість цього до них застосовуватиметься МСБО (IAS) 16. Після первісного визнання плодоносні рослини обліковуватимуться за накопиченою первісною вартістю (до дозрівання) і з використанням моделі обліку за первісною вартістю або моделі переоцінки (після дозрівання). Поправки зазначають, що продукція, яка виростає на плодоносних рослинах, залишається у сфері застосування МСБО (IAS) 41 та обліковується за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. МСБО (IAS) 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» застосовується для державних грантів, що стосуються плодоносних рослин. Поправки набувають чинності ретроспективно для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2016 р. або після цієї дати. Дозволяється дострокове застосування. Очікується, що ці поправки жодним чином не вплинути на Підприємство, оскільки Підприємство не має плодоносних рослин.

Поправки до МСБО (IAS) 27 «Метод участі у капіталі в окремій фінансовій звітності»

Поправки дозволяють підприємствам використовувати в окремій фінансовій звітності метод участі у капіталі для обліку інвестицій у дочірні підприємства, спільні підприємства й асоційовані підприємства. Підприємства, що вже застосовують МСФЗ та вирішили перейти на метод участі у капіталі в окремій фінансовій звітності, повинні будуть зробити це ретроспективно. Підприємства, що вперше застосовують МСФЗ та обирають метод участі у капіталі для окремої фінансової звітності, повинні будуть застосовувати цей метод на дату переходу на МСФЗ. Поправки набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2016 р. або після цієї дати. Дозволяється дострокове застосування. Ці поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Підприємства.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 і МСБО (IAS) 28 «Продаж або передача активів між інвестором і його асоційованою компанією або спільною компанією»

Поправки вирішують відому невідповідність між вимогою МСФЗ (IFRS) 10 і МСБО (IAS) 28 щодо втрати контролю над дочірнім підприємством, яке передається асоційованому підприємству або спільному підприємству. Поправки уточнюють, що інвестор визнає повний дохід або збиток від продажу або передачі активів, що являють собою бізнес у визначені МСФЗ (IFRS) 3, між ним і його асоційованим підприємством або спільним підприємством. Дохід або збиток від переоцінки за справедливою вартістю інвестиції в колишнє дочірнє підприємство визнається тільки в тій мірі, в якій він стосується частки участі незалежного інвестора в колишньому дочірньому підприємстві. Поправки набувають чинності для операцій, які відбудуться в річних звітних періодах, що починаються 1 січня 2016 р. або після цієї дати. Дозволяється дострокове застосування. Підприємство вивчає можливий вплив цих поправок.

Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2012-2014 рр.

Ці поліпшення набувають чинності 1 січня 2016 року. Очікується, що ці поправки суттєво не вплинути на Підприємство. Вони включають такі зміни:

МСФЗ (IFRS) 5 «Довгострокові активи, призначенні для продажу, та припинена діяльність» - зміни у способі вибуття

Активи (або ліквідаційні групи) зазвичай вибувають або шляхом продажу, або шляхом розподілу між власниками. Поправка до МСФЗ (IFRS) 5 роз'яснює, що заміна одного з цих методів іншим повинна вважатися не новим планом продажу, а продовженням первісного плану. Таким чином, вимоги МСФЗ (IFRS) 5 застосовуються безперервно. Поправка також роз'яснює, що зміна способу вибуття не змінює дати класифікації. Поправка набуває чинності перспективно стосовно змін методів продажу, які будуть зроблені в річних звітних періодах, що починаються 1 січня 2016 р. або після цієї дати. Дозволяється дострокове застосування.

МСФЗ (IFRS) 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» – договори обслуговування

Поправка роз'яснює, що договір обслуговування, який передбачає комісійну винагороду, може являти собою безперервну участь у фінансовому активі. Підприємство повинно оцінити характер такої угоди й комісійної винагороди відповідно до вказівок щодо безперервної участі, поданих у МСФЗ (IFRS) 7, щоб оцінити, чи є розкриття інформації необхідним. Поправка набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2016 р. або після цієї дати. Дозволяється дострокове застосування. Поправка повинна застосовуватися так, щоб оцінка відносин у рамках договорів обслуговування на предмет безперервної участі була проведена ретроспективно. Проте, підприємство не зобов'язане розкривати необхідну інформацію для будь-якого періоду, що передує періоду, у якому підприємство вперше застосувало поправки.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10, МСФЗ (IFRS) 12 та МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиційні організації: застосування виключення з вимоги про консолідацію»

Поправки розглядають питання, які виникили при застосуванні винятків щодо інвестиційних організацій згідно з МСФЗ (IFRS) 10. Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 роз'яснюють, що виключення з вимоги про подання консолідованих фінансової звітності застосовується і до материнської організації, яка є дочірньою організацією інвестиційної організації, яка оцінює свої дочірні організації за справедливою вартістю. Крім цього, поправки до МСФЗ (IFRS) 10 роз'яснюють, що консолідації підлягає тільки така дочірня організація інвестиційної організації, яка сама не є інвестиційною організацією і надає інвестиційні організації допоміжні послуги. Усі інші дочірні організації інвестиційної організації оцінюються за справедливою вартістю. Поправки до МСФЗ (IAS) 28 дозволяють інвестору при застосуванні методу участі в капіталі зберегти оцінку за справедливою вартістю, застосовану його залежною організацією або спільним компаніям, що є інвестиційною організацією, до своїх власних часток участі в дочірніх організаціях.

Ці поправки повинні застосовуватися ретроспективно і вступають в силу для річних періодів, що починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати, при цьому допускається застосування до цієї дати. Очікується, що дані поправки не вплинуть на фінансову звітність Підприємства.

5. Суттєві облікові судження та оціночні значення

Згідно з МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності», Підприємство веде облік і подає операції та інші події відповідно до їхнього змісту та економічної сутності, а не тільки їхньої юридичної форми.

Складання фінансової звітності вимагає від керівництва оцінок і припущень, що впливають на суми, відображені у фінансовій звітності та примітках до неї. Ці оцінки ґрунтуються на інформації, наявній на звітну дату. Отже, фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

Основні оцінки та припущення про майбутні події, а також інші основні джерела невизначеності в оцінках, зроблених на звітну дату, які можуть являти собою значний ризик необхідності суттєвих коригувань балансової вартості активів і зобов'язань, розглядаються нижче.

Знецінення активів – визначення груп активів, що генерують грошові потоки

Згідно з МСФЗ (IAS) 36 «Знецінення активів», підприємства повинні проводити тестування одиниць, що генерують грошові потоки, на предмет знецінення. Одним із основних факторів при визначенні одиниці, що генерує грошові потоки, є можливість оцінити незалежні грошові потоки, що генеруються такою одиницею. Значна частина продукції багатьох визначених Підприємством одиниць, що генерують грошові потоки, споживається іншою одиницею, що генерує грошові одиниці.

Підприємство встановило, що достатня незалежна цінова інформація для правильного визначення одиниць, що генерують грошові потоки, існує на рівні Підприємства в цілому. В поточній економічній та політичній ситуації, що склалась в Україні (Примітка 1) Підприємству досить складно оцінити прогнозні дані щодо генерування грошових потоків, та Підприємство вживає всіх можливих заходів для найбільш достовірного прогнозування грошових потоків.

Резерви на знецінення активів

Суттєве судження використовується для оцінки сумнівної дебіторської заборгованості та відповідного резерву під знецінення. При визначенні сумнівної дебіторської заборгованості враховуються такі фактори як поточна загальна економічна кон'юнктура, галузеві економічні умови, а також історичні дані про поведінку споживачів продукції.

Зміни в економіці, промисловості, а також у фінансовому стані конкретних споживачів можуть викликати необхідність коригування резервів сумнівної дебіторської заборгованості, відображеніх в окремій фінансовій звітності. Станом на 31 грудня 2015 і 2014 рр. були створені резерви сумнівної дебіторської заборгованості у сумі 15 тис. грн. і 147 тис. грн. відповідно (Примітка 11).

Крім того, Підприємство розраховує чисту реалізаційну вартість запасів на кожну звітну дату. Станом на 31 грудня 2015 р. сума резерву на списання запасів до чистої реалізаційної вартості склала 24 549 тис. грн. (2014 р.: 18 951 тис. грн.) (Примітка 10). Розрахунок чистої реалізаційної вартості готової продукції ґрунтується на найбільш достовірній інформації, наявній на дату розрахунку. При такому розрахунку враховуються коливання ціни або собівартості, безпосередньо пов'язані з подіями, що відбуваються після звітної дати, якщо такі події підтверджують умови, що існували на кінець періоду.

Відстрочені податкові активи

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується, якщо більше не існує ймовірності отримання достатнього оподатковуваного прибутку, який дозволив би реалізувати частину або всю суму такого відстроченого податкового активу. При визначенні такої ймовірності використовуються оцінки, що ґрунтуються на очікуваних результатах діяльності Підприємства (Примітка 9).

Податок на додану вартість до відшкодування (ПДВ)

Сума ПДВ до відшкодування переглядається на кожну звітну дату та зменшується у випадку відсутності ймовірності його заміщення сумою ПДВ до сплати, що матиме місце протягом обґрунтовано короткого періоду часу (зазвичай дванадцять місяців) від звітної дати. Підприємство вважає, що сума ПДВ на 31 грудня 2015 р. буде повністю відшкодована в майбутньому.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення згідно з пенсійною програмою з визначеною виплатою

Підприємство збирає інформацію стосовно своїх працівників і пенсіонерів, що отримують виплати, їй використовує метод актуарної оцінки для визначення поточної вартості зобов'язань із виплати винагород по закінченні трудової діяльності та відповідної вартості поточних послуг працівників.

При такому розрахунку використовуються демографічні припущення щодо майбутніх характеристик існуючих і колишніх працівників, що мають право на пенсійні виплати (смертність, як працівників, так і пенсіонерів, коефіцієнт плинності кадрів, непрацездатність, досроковий вихід на пенсію тощо), а також фінансові припущення (ставка дисконтування, майбутній рівень зарплат). Підприємство не має доступу до інформації про стаж його колишніх працівників на інших підприємствах, які є учасниками державної пенсійної програми з визначеною виплатою, що обумовлює відсутність повної та достовірної інформації для виділення частини зобов'язань Підприємства. Таким чином, Підприємство обліковує виплати колишнім працівникам згідно з вимогами обліку пенсійної програми з визначеною виплатою. Більш детальна інформація подана у Примітці 18.

Строки корисного використання основних засобів

Підприємство оцінює строки корисного використання об'єктів основних засобів, на основі очікувань щодо їх майбутнього використання з урахуванням технологічного розвитку, конкуренції, змін ринкової кон'юнктури та інших чинників. Строки корисного використання основних засобів переглядаються не рідше одного разу на рік наприкінці кожного фінансового року. У випадку, якщо очікування відрізняються від попередніх оцінок, зміни обліковуються як зміни в облікових оцінках відповідно до МСБО (IAS) 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». Зазначені оцінки можуть вплинути на балансову вартість основних засобів у звіті про фінансовий стан і знос, визнаний у прибутках та збитках.

Справедлива вартість основних засобів

Балансова вартість усіх груп основних засобів, за виключенням земельних ділянок обліковується за моделлю переоцінки. На 31 грудня 2015 року балансова вартість об'єктів зазначених груп: i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання, iii) транспортні засоби, iv) інвентар та офісне обладнання була відображеня за справедливою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення. На 31 грудня 2015 року незалежними оцінювачами було проведено чергову переоцінку для груп i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання. Підприємство провело аналіз економічних та ринкових чинників, що впливають на оцінку груп iii) транспортні засоби та iv) інвентар та офісне обладнання, та прийшло до висновку, що балансова вартість вказаних груп основних засобів не відрізняється від їх справедливої вартості. Таким чином, основні засоби груп iii) транспортні засоби та iv) інвентар та офісне обладнання не потребували проведення чергової переоцінки на 31 грудня 2015 р.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості та неспеціалізованого обладнання була визначена шляхом порівняння з ринковою ціною аналогічних об'єктів на дату оцінки (2 рівень ієрархії). Справедлива вартість спеціалізованих машин, обладнання була визначена за принципом залишкової відновлювальної вартості у зв'язку з відсутністю ринкової вартості для таких основних засобів (3 рівень ієрархії). При встановленні справедливої вартості активів 3-го рівня ієрархії незалежні оцінювачі використовували метод визначення залишкової відновлюваної вартості, який полягає в розгляді вартості подібних активів, які можливо розглядати, як альтернативу оцінюваного активу, скориговану на фактичний знос (фізичний знос, функціональний знос та економічне знецінення). Об'єкти, подібні оцінюваному, повинні відповісти ряду вимог: (i) подібність основних характеристик і показників з оцінюваним об'єктом; (ii) наближеність у часі до дати оцінки даних за цінами об'єктів порівняння.

При визначенні фізичного зносу оцінювач ґрутувався на визначені ефективного віку та строку корисного використання. Величина ефективного віку визначалась виходячи з його фактичного віку з урахуванням поточного типу використання та методу розбивки (з умовної шкали технічного стану об'єктів).

При визначенні економічного знецінення для даної моделі, оцінювач застосовував основне припущення - визначення ставки дисконтування прогнозних грошових потоків на 5 років із застосуванням середньозваженої вартості капіталу WACC у діапазоні 27.1% - 20.6% (зокрема для її визначення, оцінювачем було застосовано такі ставки: безризикову ставку в дол. США 2.55%, країнний ризик 15.0% - 7.0%, систематичний ризик 5.98% та ін.) та середнього індексу споживчих цін на рівні 8.3%.

При збільшенні застосованої ставки дисконтування (WACC), вартість оцінюваної одиниці зменшуватиметься, при зменшенні – вартість оцінюваної одиниці зростатиме.

Підприємство оцінює необхідність проведення наступної переоцінки вищевказаних груп основних засобів на щорічні основі враховуючи ринкові та неринкові фактори, що свідчать про можливість відхилення балансової вартості основних засобів від їх справедливої вартості, зокрема: істотне падіння або зростання ринкових цін, галузеві або економічні тенденції (Примітка 1), зміни ринкової кон'юнктури та інші чинники.

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

6. Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції

Основні засоби та їх знос подані у такий спосіб:

2014 рік	Земля та капітальні попілшення	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інвентар та офісне обладнання	Незавершені капітальні інвестиції	Усього
Первісна вартість							
На 1 січня 2014 р. <i>(перераховано)</i>	18 456	476 602	802 039	60 314	76 408	35 144	1 468 963
Надходження	-	8 412	39 502	3 463	1 726	(14 043)	39 060
Вибуття	-	(9 070)	(10 013)	(1 259)	(2 432)	-	(22 774)
Дооцінка/(уцінка)	-	415 158	401 567	81 782	14	-	898 521
На 31 грудня 2014 р. (перераховано)	18 456	891 102	1 233 095	144 300	75 716	21 101	2 383 770
Знос							
На 1 січня 2014 р. <i>(перераховано)</i>	(435)	(51 894)	(125 264)	(50 390)	(45 344)	-	(273 327)
Нараховано за рік	(33)	(17 190)	(51 191)	(1 612)	(3 481)	-	(73 507)
Вибуття	-	4 234	5 826	1 259	1 940	-	13 259
Дооцінка/(уцінка)	-	64 850	170 629	50 743	46 885	-	333 107
На 31 грудня 2014 р.(перераховано)	(468)	-	-	-	-	-	(468)
Залишкова вартість							
На 1 січня 2014 р. (перераховано)	18 021	424 708	676 775	9 924	31 064	35 144	1 195 636
На 31 грудня 2014 р.(перераховано)	17 988	891 102	1 233 095	144 300	75 716	21 101	2 383 302

2015 рік	Земля та капітальні попілшення	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інвентар та офісне обладнання	Незавершені капітальні інвестиції	Усього
Первісна вартість							
На 1 січня 2015 р.	18 456	891 102	1 233 095	144 300	75 716	21 101	2 383 770
Надходження	-	9 264	48 935	3 088	2 593	22 938	86 818
Вибуття	-	(890)	(17 190)	(1 566)	(802)	-	(20 448)
Переоцінка	-	811 817	178 203	-	-	-	990 020
На 31 грудня 2015 р.	18 456	1 711 293	1 443 043	145 822	77 507	44 039	3 440 160
Знос							
На 1 січня 2015 р.	(468)	-	-	-	-	-	(468)
Нараховано за рік	(33)	(39 331)	(113 314)	(21 857)	(22 616)	-	(197 151)
Вибуття	-	52	2 318	130	269	-	2 769
Переоцінка	-	39 279	110 996	-	-	-	150 275
На 31 грудня 2015 р.	(501)	-	-	(21 727)	(22 347)	-	(44 575)
Залишкова вартість							
На 1 січня 2015 р.	17 988	891 102	1 233 095	144 300	75 716	21 101	2 383 302
На 31 грудня 2015 р.	17 955	1 711 293	1 443 043	124 095	55 160	44 039	3 395 585

Станом на 31 грудня 2015 р. об'єкти основних засобів груп: i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання, iii) транспортні засоби, iv) інвентар та офісне обладнання були відображені за справедливою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення.

Станом на 31 грудня 2015 р. Підприємство вважає, що найвигідніше та найкраще використання основних засобів таких груп) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання, iii) транспортні засоби, iv) інвентар та офісне обладнання не відрізняється від його нинішнього використання.

Якби будівлі та споруди та машини та обладнання, транспортні засоби, інвентар та офісне обладнання відображалися за первісною вартістю, то їх залишкова вартість була б наступною:

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

	Залишкова вартість	
	2015 р.	2014 р.
Будівлі та споруди	214 767	202 371
Машини та обладнання	343 099	357 393
Транспортні засоби	12 375	11 775
Інвентар та офісне обладнання	27 847	27 615

Загальний приріст вартості дооцінки основних засобів склав 1 140 295 тис. грн. Приріст вартості, відображенний у складі іншого сукупного доходу за 2015 рік склав 1 139 883 тис. грн. (2014 р.: 1 260 786 тис. грн). Частина приросту вартості від переоцінки основних засобів, що відновлює зменшення вартості від уцінки того ж активу, яка була визнана у складі збитку в попередніх періодах склала 20 313 тис. грн. та відображена у складі інших доходів у поточному періоді. Зменшення вартості від уцінки, що перевищує дооцінку попередніх періодів, відображену у прибутках та збитках, а саме у інших витратах у сумі 19 901 тис. грн.

Для основних засобів, що відносяться до 3 рівня ієрархії, згідно методів оцінки, застосованих незалежним оцінювачем, справедлива вартість становила:

	Справедлива вартість для 3 рівня
На 1 січня 2015	1 878 355
Зміни за період, що відображені у звіті про прибутки та збитки	(123 960)
Зміни за період, що відображені у звіті про інший сукупний дохід	1 093 313
Придбання	52 838
На 31 грудня 2015	2 900 546

Станом на 31 грудня 2015 р. будівлі залишковою вартістю 979 677 тис. грн. (2014 р.: 572 065 тис. грн.), а також деякі машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби залишковою вартістю 1 208 804 тис. грн. (2014 р.: 1 076 891 тис. грн.) були передані у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками (Примітка 14).

Вартість основних засобів, що були повністю зношенні, але все ще перебували у використанні становила 12 629 тис. грн. (2014 р.: не було).

7. Нематеріальні активи

Нематеріальні активи та їх накопичена амортизація є наступними:

	2015 р.	2014 р.
Первісна вартість		
Станом на 1 січня	46 327	43 933
Надходження	2 660	2 864
Вибутия	(1 464)	(470)
Станом на 31 грудня	47 523	46 327
Накопичена амортизація		
Станом на 1 січня	30 292	27 641
Нараховано за рік	3 673	3 067
Вибутия	(983)	(416)
Станом на 31 грудня	32 982	30 292
Залишкова вартість		
Станом на 1 січня	16 035	16 292
Станом на 31 грудня	14 541	16 035

Нематеріальні активи складаються переважно з програмного забезпечення. Станом на 31 грудня 2015 р. програмне забезпечення з бухгалтерського обліку залишковою вартістю 1 422 тис. грн. (2014 р.: 1 770 тис. грн.) і з залишковим строком корисного використання 49 місяців (2014 р.: 61 місяців) та ліцензія на право користування програмним забезпеченням залишковою вартістю 6 876 тис. грн. (2014 р.: 8 145 тис. грн.) і з залишковим строком корисного використання 65 місяців (2014 р.: 77 місяць) є основними складовими нематеріальних активів.

Станом на 31 грудня 2015 р. нематеріальні активи первісною вартістю 2 670 тис. грн. (2014 р.: 3 118 тис. грн.) були повністю заморговані, але все ще перебували у використанні.

8. Інші необоротні активи

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

На 31 грудня 2015 року інші необоротні активи представлені довгостроковими банківськими депозитами в заставі. Підприємство має чотири депозити загальною балансовою вартістю 50 365 тис. грн., розміщені в АТ «Укрексімбанк».

Номер депозитного договору	Дата договору	Дата повернення депозиту	Сума в валюті договору, тис.	Валюта	Сума в гривні, тис.	Відсоткова ставка
7515W36	27.05.2015	12.09.2016	35 318	UAH	35 318	18%
7514W32	30.07.2014	01.02.2016	600	USD	14 400	4%
7515W38	29.05.2015	12.09.2016	369	UAH	369	18%
7514W61	03.12.2014	01.02.2016	278	UAH	278	18%

Керівництво Підприємства вважає за необхідне відображати дані депозити у довгострокових активах згідно намірів щодо продовження терміну вказаних договорів.

9. Податок на прибуток

Складові витрат із податку на прибуток за 2015 і 2014 роки включають наступне:

Прибутки та збитки

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Поточні витрати з податку на прибуток	10	-
Витрати з відстроченого податку на прибуток, що відносяться до виникнення та повернення тимчасових різниць	(177 466)	(176 662)
Вигоди з податку на прибуток	(177 456)	(176 662)

Інший сукупний дохід

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Відстрочений податок на прибуток, що виникає від дооцінки основних засобів	(197 048)	(227 639)
Відстрочений податок на прибуток, що виникає внаслідок визнання актуарних прибутків та збитків	10 738	(12 684)
Вигоди з податку на прибуток, пов'язані з сукупним доходом	(186 310)	(240 323)

Фінансовий (збиток)/прибуток до оподаткування узгоджується з витратами з податку на прибуток у такий спосіб:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
(Збиток)/прибуток до оподаткування	(884 032)	(1 057 318)
(Вигода з податку на прибуток) /Податок на прибуток за діючими ставками (2015: 18%, 2014: 18%)	(159 126)	(190 317)
Податковий ефект витрат, які не включаються до складу витрат для визначення оподатковуваного прибутку	754	12 714
Переоцінка тимчасових різниць на початок періоду	(19 084)	(640)
Відстрочений податок на прибуток, що відноситься до зміни ставок оподаткування	-	1 581
(Вигоди)/витрати з податку на прибуток	(177 456)	(176 662)

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(У тисячах гривень)

Відстрочені активи та зобов'язання з податку на прибуток стосувалися такого:

	На 31 грудня 2015 р.	Зміни, визнані у прибутках і збитках у 2015 р.	Зміни, визнані у іншому сукупному доході у 2015 р.	На 31 грудня 2014 р.
Відстрочені активи з податку на прибуток:				
Запаси (i)	6 372	2 961	-	3 411
Довгострокові забезпечення (ii)	67 582	2 489	10 738	54 355
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів (ii)	-	-	-	-
Поточні забезпечення (ii)	-	(6 291)	-	6 291
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	297 388	136 196	-	161 192
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток:				
Основні засоби (iii)	(467 446)	42 111	(197 048)	(312 509)
Дебіторська заборгованість за виданими авансами (ii)	-	-	-	-
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток, чиста вартість	(96 104)	177 466	(87 260)	(186 310)
Відстрочені податкові активи з податку на прибуток:				
Запаси (i)	3 411	(66)	-	3 477
Довгострокові забезпечення (ii)	54 355	9 839	(12 684)	57 200
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів (ii)	-	(33)	-	33
Поточні забезпечення (ii)	6 291	1 143	-	5 148
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	161 192	161 192	-	-
Відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток:				
Основні засоби (iii)	(312 509)	4 591	(227 639)	(89 640)
Дебіторська заборгованість за виданими авансами (ii)	-	-	-	-
Відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток, чиста вартість	(87 260)	-	-	(23 782)
(Витрати)/доходи з відстроченого податку на прибуток	-	176 662	(240 323)	-

Природа тимчасових різниць є такою:

- (i) Запаси – різниці в методах оцінки запасів і періодах визнання;
- (ii) Довгострокові забезпечення, поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів, поточні забезпечення;
- (iii) Основні засоби – різниці в методах нарахування зносу та ефект переоцінки основних засобів.

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпропротеєсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

Станом на 31 грудня 2015 р. Підприємство накопичило податкові збитки у розмірі 1 650 402 тис. грн. (2014 р.: 895 508 тис. грн.). Відстрочені податкові активи було визнано у повній сумі щодо зазначених податкових збитків, адже вони можуть бути зараховані проти майбутніх оподатковуваних прибутків.

10. Запаси

Запаси включали в себе наступне:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Готова продукція		
Нержавіюча сталь	93 783	103 242
Конструкційна сталь	37 431	51 808
Інструментальна сталь	30 334	21 185
Швидкорізальна інструментальна сталь	7 419	5 277
Жаростійка сталь	4 041	542
Підшипникова сталь	9 800	4 907
Резерв під знецінення	(9 188)	(11 438)
Готова продукція (чиста реалізаційна вартість)	173 620	175 523
Виробничі запаси		
Матеріали	331 388	328 407
Запасні частини	37 495	40 580
Інші	7 526	6 832
Резерв під знецінення	(1 947)	(356)
Виробничі запаси (чиста реалізаційна вартість)	374 462	375 463
Незавершене виробництво	356 313	282 859
Резерв під знецінення	(13 414)	(7 157)
Незавершене виробництво (чиста реалізаційна вартість)	342 899	275 702
	890 981	826 688

Станом на 31 грудня 2015 р. виробничі запаси та готова продукція балансовою вартістю 577 700 тис. грн. (2014 р.: 353 775 тис. грн.) були передані у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками (Примітка 14).

Станом на 31 грудня 2015 р. резерв знецінення запасів складав 24 549 тис. грн. (2014 р.: 18 951 тис. грн.).

11. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги включала:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Первісна вартість	920 800	529 461
Резерв знецінення дебіторської заборгованості	(15)	(147)
920 785	529 314	

Станом на 31 грудня 2015 р. дебіторська заборгованість (до вирахування резерву сумнівних боргів) у сумі 296 478 тис. грн. (2014 р.: 453 406 тис. грн.) була передана у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками Підприємству (Примітка 14).

Дебіторська заборгованість є безпроцентною з контрактним строком погашення 3-45 днів.

Станом на 31 грудня 2015 р. дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги від трьох контрагентів складала 554 751 тис. грн. (2014 р.: три контрагенти - 454 665 тис. грн.)

Станом на 31 грудня 2015 р. дебіторська заборгованість у сумі 15 тис. грн. (2014 р.: 147 тис. грн.) була визнана як знецінена.

Зміна резерву знецінення дебіторської заборгованості була такою:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Станом на 1 січня	147	197

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

Нараховані суми	-	-
Використані суми	(132)	(50)
Станом на 31 грудня	15	147

Станом на 31 грудня аналіз чистої дебіторської заборгованості за термінами виникнення був таким:

Усього	<i>Ні прострочена, ні знецінена</i>	<i>Прострочена, але не знецінена</i>		
		< 30 днів	30-60 днів	>60 днів
2015 р.	920 785	129 653	336 089	344 203
2014 р.	529 314	25 493	272 923	169 777

12. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом включала:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
ПДВ до відшкодування	48 925	115 231
Передплати з податку на прибуток	21 126	21 372
	70 051	136 603

13. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Грошові кошти в банках	294 104	134 314
Грошові кошти в касі	7	6
	294 111	134 320

Грошові кошти в банку приносять дохід за плаваючою ставкою, яка ґрунтуються на щоденній депозитній банківській ставці. Протягом року, що закінчився 31 грудня 2015 р. плаваюча ставка була в діапазоні від 2.5% до 18% річних (2014: 4%-16.5%).

14. Кредити банків

Короткострокові та довгострокові кредити банків включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Короткострокові кредити банків	567 194	372 649
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1 000 522	839 230
Довгострокові кредити банків	2 104 908	1 201 053
	3 672 624	2 412 932

Станом на 31 грудня 2015 і 2014 рр. процентні позикові кошти Підприємства, залучені від банків, представлені кредитами та угодами про відновлюване кредитування.

Кредити банків виражені у таких валютах і отримані під такі процентні ставки:

<i>Валюта</i>	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>		
	<i>Ефективна процентна ставка</i>	<i>Заборгованість за тлом кредиту</i>	<i>Ефективна процентна ставка</i>	<i>Заборгованість за тлом кредиту</i>

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

Плаваючі ставки

Долар США	-	-	Libor + 10,25%	314 903
				314 903

Фіксовані ставки

Долар США	10,50-11,25%	3 672 624	10,50-11,25%	2 098 029
		3 672 624		2 098 029
			3 672 624	2 412 932

Узагальнена інформація про забезпечення, надане під виконання зобов'язань за кредитами та позиковими коштами 31 грудня 2015 і 2014 рр., подана нижче:

	2015 р.	2014 р.
Основні засоби (Примітка 6)	2 188 481	1 648 956
Запаси (Примітка 10)	577 700	353 775
Дебіторська заборгованість (Примітка 11)	296 478	453 406
Права отримання майбутньої виручки за договорами продажу	6 996 973	6 748 591
Банківський довгостроковий депозит (Примітка 8)	50 365	4 733

Станом на 31 грудня 2015 р. основні засоби надані під виконання зобов'язань за кредитами та позиковими коштами включають також балансову вартість основних засобів, які були надані дочірньою компанією Підприємства ТОВ «Завод столових приладів» в сумі 1 916 тис. грн. (2014: 2 730 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2015 р. Підприємство виконувало не всі фінансові показники, які передбачені договором про надання кредитної лінії з АТ «ОТП-Банк», а саме: чистий збиток Підприємства за 2015 рік становить 706 576 грн., коефіцієнт співвідношення зобов'язань по кредитам до власного капіталу становить 8, що суперечить вимогам банку щодо отримання позитивного річного результату від фінансової діяльності, а також дотримання коефіцієнту співвідношення зобов'язань по кредитам до власного капіталу не більше 4.

Проте, Підприємство отримало повідомлення від АТ «ОТП-Банк» датоване 25 грудня 2015 року, де зауважено, що жодних санкцій та вимог дострокового повернення коштів не буде застосовано до Підприємства, незважаючи на порушення вимог виконання зазначених фінансових показників. Залишки заборгованості по даній кредитній лінії були розкриті Підприємством у складі поточній заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями та у складі довгострокових зобов'язань, відповідно до умов кредитних договорів.

15. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги включала:

	2015 р.	2014 р.
Заборгованість перед внутрішніми постачальниками матеріалів та послуг	340 986	403 028
Заборгованість перед іноземними постачальниками матеріалів та послуг	543 173	394 112
	884 159	797 140

Кредиторська заборгованість є безпроцентною із середнім строком погашення 30-90 днів.

Станом на 31 грудня 2015 р. кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги двом контрагентам складала 462 716 тис. грн. (2014р.: два контрагенти - 301 053 тис. грн.)

16. Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів

Поточна кредиторська заборгованість з авансів складалась в основному з авансів за металопродукцією і включала:

	2015 р.	2014 р.
Аванси за металопродукцією одержані згідно договірів комісії	2 352	3
Аванси за металопродукцією одержані від вітчизняних покупців	57 711	45 434
Аванси за металопродукцією одержані від іноземних покупців	912	30 281
	60 975	75 718

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

Станом на 31 грудня 2015 р. кредиторська заборгованість з одержаних авансів одному контрагенту складала 2 531 тис. грн. (2014р.: два контрагенти – 30 333 тис. грн.)

17. Поточні забезпечення

Поточні забезпечення включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Матеріальне заохочення працівників	22 843	19 135
Невикористані відпустки	16 133	14 806
Резерв по судовим справам	3 571	9 046
Інші нарахування	1 753	-
	44 300	42 987

18. Інші поточні зобов'язання

Інші поточні зобов'язання включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Нараховані проценти за кредитами банків	33 339	22 211
Інші	1 365	1 248
	34 704	23 459

19. Довгострокові забезпечення

Державний пенсійний план із установленими виплатами

Підприємство має законодавчо встановлене зобов'язання компенсувати Державному пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, виплачуваних деяким категоріям колишніх і працюючих співробітників Підприємства. Згідно з цією програмою, працівники Підприємства, що мають стаж роботи у шкільних умовах, й, отже, мають право на достроковий вихід на пенсію, також мають право на додаткові виплати, фінансовані Підприємством та виплачувані Державним пенсійним фондом України. Ці зобов'язання підпадають під визначення пенсійної програми з визначеною виплатою.

Станом на 31 грудня 2015 р. загальна кількість учасників даної пенсійної програми склала 2 882 (2014 р.: 3 033) працівників, включаючи 1 520 (2014 р.: 1 557) пенсіонерів, які отримували виплати. У таблицях нижче наведені компоненти витрат за пенсійними виплатами, визнані у прибутках та збитках, й суми, визнані у звіті про фінансовий стан. Вартість поточних послуг включена до складу витрат на зарплату та відповідних витрат у складі собівартості реалізованої продукції. Витрати за процентами відображені у статті фінансових витрат.

Витрати за пенсійною програмою з визначеною виплатою

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Вартість поточних послуг	12 366	11 035
Процентні витрати	42 090	43 057
Визнані зміни у вартості минулих послуг	(21 903)	9 100
Витрати за пенсійною програмою	32 553	63 192

Зміни у поточній вартості зобов'язань за пенсійною програмою з визначеною виплатою

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Зобов'язання з виплат станом на 1 січня	290 576	331 210
Вартість поточних послуг	12 366	11 035
Процентні витрати	42 090	43 057
Здійснені виплати	(37 989)	(38 550)
Актуарні (прибутки)/збитки за зобов'язаннями у результаті змін у припущеннях, а саме:	47 682	(65 276)
- коригування зобов'язань по плану на основі досвіду	81 481	(58 146)
- результат змін в демографічних актуарних припущеннях	2 618	3 678
- результат змін в фінансових актуарних припущеннях	(36 417)	(10 808)
Встановлене збільшення вартості минулих послуг	(21 903)	9 100
Зобов'язання з виплат станом на 31 грудня	332 822	290 576

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

Найкраща оцінка суми очікуваних виплат Підприємства за пенсійною програмою на 2016 рік становить 32 862 тис. грн.

У 2015 році середньозважена тривалість зобов'язань за пенсійною програмою з визначеною виплатою складає 9 років (2014 р.: 13 років).

Iнші виплати

Підприємство має договірні зобов'язання з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, що мають тривалий стаж роботи, та з певних пенсійних пільг згідно з колективним договором. Ця незабезпечена пенсійна програма охоплює всіх працівників Підприємства станом на 31 грудня 2015 р. в кількості 5 723 осіб (2014 р.: 5 963 осіб). У 2007 році Підприємство впровадило дві інші програми виплат працівникам: виплати до ювілею, які охоплюють усіх працівників Підприємства, й квартальні виплати певним категоріям працівників, передбачені колективним договором, що охоплюють усіх працівників підприємства, а також 3 923 пенсіонерів станом на 31 грудня 2015 р., що отримують ці пільгові виплати.

У наведених нижче таблицях подані компоненти витрат за пенсійними виплатами, визнані у прибутках та збитках, й суми, визнані у звіті про фінансовий стан стосовно цього плану. Вартість поточних послуг включена до складу витрат на зарплату та відповідних витрат у складі собівартості реалізованої продукції. Витрати за процентами відображені у статті фінансових витрат.

Витрати за іншими виплатами

	2015 р.	2014 р.
Вартість поточних послуг	2 194	1 035
Визнані актиарні збитки	3 656	48
Процентні витрати	6 605	5 446
Вартість минулих послуг	(1 413)	-
Витрати за іншими виплатами, відображені в прибутках та збитках	11 042	6 529

Зміни у поточній вартості зобов'язань із виплат

	2015 р.	2014 р.
Зобов'язання з інших виплат станом на 1 січня	34 479	41 894
Вартість поточних послуг	2 194	1 035
Процентні витрати	6 605	5 446
Здійснені виплати	(4 328)	(3 562)
Актуарні (прибутки)/збитки за зобов'язаннями у результаті відхилень від фактичних припущень, а саме:	14 261	(10 334)
- коригування зобов'язань по плану на основі досвіду	17 582	(9 567)
- результат змін в демографічних актуарних припущеннях	(82)	465
- результат змін в фінансових актуарних припущеннях	(3 239)	(1 232)
Встановлене зменшення вартості минулих послуг	(1 413)	-
Зобов'язання з інших виплат станом на 31 грудня	51 798	34 479

Найкраща оцінка суми очікуваних виплат Підприємства за цією програмою на наступний рік становить 13 371 тис. грн.

У 2015 році середньозважена тривалість зобов'язань за виплатами згідно колективного договору складає 6,3 роки (2014 р.: 13 років) і за іншими виплатами 6,4 роки (2014 р.: 12 років).

Основні припущення

Нижче подані основні припущення, використані при визначенні зобов'язань Підприємства за пенсійною програмою.

	2015 р.	2014 р.
Ставка дисконтування	16,0%	14,0%
Прогноз зростання заробітної плати та пенсійних виплат	12,0%	9,0%
Плинність кадрів	5,15%	5,0%
Ставка інфляції	7,18%	6,0%

Аналіз чутливості основних припущень станом на 31 грудня 2015 року

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

	Збільшення “+”/ зменшення “-” ставки	Ефект на зобов’язання з виплат 2015	Ефект на зобов’язання з виплат 2014
Ставка дисконтування	+1%	31 116	8 863
Ставка дисконтування	-1%	(27 270)	(9 423)
Зростання заробітної плати (щорічне)	+1%	(14 769)	(21 015)
Зростання заробітної плати (щорічне)	-1%	16 039	18 522
Плінність кадрів	+1%	269	978
Плінність кадрів	-1%	(192)	(1 057)
Інфляція	+1%	(10 808)	(4 648)
Інфляція	-1%	11 000	4 404

20. Чистий дохід від реалізації продукції

Підприємство отримала доходи від продажу виробів такої номенклатури:

	2015 р.	2014 р.
Нержавіюча сталь	3 612 252	2 650 401
Конструкційна сталь	1 307 819	917 415
Інструментальна сталь	771 570	457 898
Жаростійка сталь	534 609	311 038
Швидкорізальна інструментальна сталь	401 022	277 474
Підвищникова сталь	217 862	247 445
Інше	5 209	5 161
	6 850 343	4 866 832

За 2015 рік чистий дохід від реалізації металопродукції трьом контрагентам, в т.ч. за договорами комісії, складав 3 471 699 тис. грн. (2014: три контрагенти - 3 339 042 тис. грн.). Винагорода за вищевказаними договорами комісії, включена до витрат на збут за 2015 рік, склала 48 тис. грн. (2014р.: 356 тис. грн.).

21. Собівартість реалізованої продукції

Собівартість реалізованої продукції включала:

	2015 р.	2014 р.
Матеріали	3 760 842	2 684 549
Витрати на енергоносії, тепlopостачання та інші послуги	1 251 899	897 440
Заробітна плата та відповідні нарахування	420 621	396 140
Амортизація основних засобів і нематеріальних активів	176 085	66 048
Інше	32 622	33 495
	5 642 069	4 077 672

За 2015 рік закупівлі матеріалів та послуг, які включаються до собівартості реалізованої продукції, від двох контрагентів складали 1 526 834 тис. грн. (2014р: 1 146 838 тис. грн.)

22. Витрати на збут

Витрати на збут включали:

	2015 р.	2014 р.
Експедиторські та транспортні послуги	188 301	109 721
Заробітна плата та відповідні витрати	14 315	12 907
Витрати на зберігання та пакування	2 025	1 978
Амортизація основних засобів і нематеріальних активів	1 220	1 339

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

Страхування запасів	609	451
Інші збутові витрати	7 081	6 757
	213 551	133 153

23. Адміністративні витрати

Адміністративні витрати включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Заробітна плата та відповідні нарахування	63 814	63 829
Перевезення	7 863	5 281
Банківські послуги	7 354	6 511
Професійні послуги	4 350	4 603
Амортизація основних засобів і нематеріальних активів	2 969	2 384
Матеріали	960	759
Послуги зв'язку	645	617
Інші загальні та адміністративні витрати	10 130	7 255
	98 085	91 239

24. Інші операційні доходи та витрати

Інші операційні доходи включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Дохід від оприбуткування запасів	11 010	9 470
Дохід від реалізації запасів	4 196	3 334
Пені та штрафи отримані	16 862	333
Інші доходи	13 340	6 584
	45 408	19 721

Інші операційні витрати включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Збитки від операційних курсових різниць, за вирахуванням доходів від курсових різниць	105 827	133 243
Витрати на утримання об'єктів соціальної сфери	31 802	23 912
Нестачі і втрати від псування цінностей	6 865	4 758
Витрати на благодійність	2 828	2 810
Пені та штрафи сплачені	366	1 585
Страхування невиконання зобов'язань покупцями	81	112
Інші витрати	24 516	17 216
	172 285	183 636

25. Інші доходи та витрати

Інші доходи включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Відновлення збитку від знецінення основних засобів	20 313	11 587
Дохід від ліквідації основних засобів	335	8 051
Дохід від продажу фінансових інструментів	-	2 284
Інші доходи	1 601	1 410
	22 249	23 332

Інші витрати включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Збитки від не операційних курсових різниць, за вирахуванням доходів від курсових	1 257 619	1 189 257

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

різниця		
Збиток від знецінення основних засобів	19 901	40 434
Збиток від продажу необоротних активів	1 478	-
Інші витрати	5	210
	1 279 003	1 229 901

26. Інші фінансові доходи

Інші фінансові доходи включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Проценти, отримані за банківськими депозитами	36 901	5 185
	36 901	5 185

27. Фінансові витрати

Фінансові витрати включали:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Процентні витрати за позиками	385 245	208 283
Процентні витрати за пенсійними зобов'язаннями	48 695	48 504
	433 940	256 787

28. Власний капітал

Зареєстрований капітал

Станом на 31 грудня 2015 і 2014 рр. зареєстрований, випущений і повністю сплачений статутний капітал Підприємства становив 1 075 030 простих акцій номінальною вартістю 46,25 грн. кожна.

Додатковий капітал

Додатковий капітал включав:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Вплив гіперінфляції на статутний капітал (*)	114 627	114 627
	114 627	114 627

(*) Протягом 10-річного періоду до 31 грудня 2000 р. Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою. Тому Підприємство застосувало МСБО (IAS) 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», й, відповідно, ця окрема фінансова звітність відображає статутний капітал з урахуванням поправок номінальної вартості акцій на відповідні коефіцієнти для відображення впливу гіперінфляції на звітні дати.

Резервний капітал

Підприємство створило резервний капітал для покриття витрат пов'язаних з відшкодуванням збитків і непередбачених витрат Підприємства.

Розподіл дивідендів

Підприємство не оголошувало виплати дивідендів за роки, що закінчилися 31 грудня 2015 і 2014 рр. У 2015 році Підприємство виплатило дивіденди, оголошені у попередніх роках, у сумі 2 тис. грн. (2014 р.: 24 тис. грн.).

29. Дочірні та асоційовані підприємства

Нижче подані основні дочірні компанії Підприємства:

<i>Назва компанії</i>	<i>Країна реєстрації</i>	<i>Вид діяльності</i>	<i>Процент володіння</i>	
			<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
ТОВ «Ековторресурс»	Україна	Торгова діяльність Виробнича діяльність	100%	100%
ТОВ «Завод столових приладів»	Україна	Виробнича діяльність	100%	100%

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

Підприємство ТОВ «Завод столових приладів» було створене у 2002 році. Основним видом діяльності завodu є виготовлення та продаж посуду на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Підприємство ТОВ «Ековторресурс» було створене у 2007 році. Це дочірнє підприємство здійснює закупівлі лому та інших матеріалів, які використовуються у виробництві Підприємства.

Асоційовані компанії Підприємства:

Назва компанії	Країна реєстрації	Вид діяльності	Процент володіння	
			2015 р.	2014 р.
ТОВ «Ферротерм»	Україна	Торгова діяльність	50%	50%

16 жовтня 2012 року Підприємство придбало 50% частки в статутному капіталі ТОВ «Ферротерм» за договірною ціною 500 грн., що відповідає номінальній вартості частки. Основним видом діяльності ТОВ «Ферротерм» є оптова торгівля металом та металевими рудами. ТОВ «Ферротерм» є приватним підприємством, акції якого не котируються на біржі.

В окремій фінансовій звітності Підприємство обліковує інвестиції у дочірні та асоційовані підприємства за їх собівартістю за вирахуванням резерву під знецінення.

30. Операції з пов'язаними сторонами

Відповідно до МСБО (IAS) 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони», пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати або в значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При вирішенні питання про те, чи є сторони пов'язаними, береться до уваги сутність взаємовідносин сторін, а не тільки їхня юридична форма.

Нижче поданий загальний обсяг операцій реалізації та закупівель з пов'язаними сторонами в ході звичайної господарської діяльності за відповідний фінансовий рік:

		Продаж пов'язаним	Інші доходи від	Закупівлі у	Дебіторська	Кредиторська
		сторонам	пов'язаних сторін	пов'язаних	заборгованість від	заборгованість
Дочірні підприємства	2015 р.	787	-	63 482	4 408	6 144
Асоційовані підприємства	2015 р.	483	14 505	5 016	13 033	55
Всього за 2015 р.		1 270	14 505	68 498	17 441	6 199
Дочірні підприємства	2014 р.	476	-	48 997	4 398	12 664
Асоційовані підприємства	2014 р.	2 003	-	22 432	16 428	55
Всього за 2014 р.		2 479		71 429	20 826	12 719

Сроки та умови операцій закупівлі та продажу з пов'язаними сторонами, а також розкриття балансів

При операціях із пов'язаними сторонами ціни встановлюються з урахуванням покриття операційних витрат Підприємства та забезпечення прибутку, необхідного для підтримання безперервної виробничої діяльності Підприємства.

Залишки заборгованості, не погашені на кінець року, є безпроцентними, розрахунки проводяться грошовими коштами. Немає ні виданих, ні отриманих гарантій за дебіторською та кредиторською заборгованістю пов'язаних сторін. За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р., Підприємством не нарахувався резерв на дебіторську заборгованість пов'язаних сторін (2014 р.: нуль). Така оцінка здійснюється щорічно при визначенні фінансової позиції пов'язаних сторін, а також ринку, на якому пов'язані сторони здійснюють свою діяльність.

Дохід від реалізації пов'язаним сторонам включає, в основному, дохід від реалізації металопродукції. Закупівлі від пов'язаних сторін включають, в основному, закупівлі металобрухту, феросплавів та інших матеріалів.

Станом на 31 грудня 2015 р. основні засоби надані під виконання зобов'язань за кредитами та позиковими коштами включають також балансову вартість основних засобів, які були надані дочірньою компанією Підприємства ТОВ «Завод столових приладів» в сумі 1 916 тис. грн. (2014: 2 730 тис. грн.).

Виплати ключовому управлінському персоналу

Органи управління Підприємством, відповіальні за планування, управління та контроль діяльності Підприємства, представлені Правлінням і Наглядовою Радою. Відповідно, ключовий управлінський персонал Підприємства станом на 31 грудня 2015 р. складається з шістьох членів Наглядової Ради Підприємства, висунутих акціонерами з суттєвим впливом на Підприємство, а також із п'ятьох членів Правління (31 грудня 2014 р.: шість членів Наглядової Ради та п'ять членів Правління).

У 2015 році члени Наглядової Ради не отримували компенсацій від Підприємства (2014 р.: нуль). У 2015 році загальна сума виплат ключовому управлінському персоналу у вигляді короткострокової винагороди склала 3 239 тис. грн. (2014 р.: 3 290 тис. грн.) і була включена до складу адміністративних витрат.

31. Умовні та договірні зобов'язання, операційні ризики

Дотримання податкового законодавства України

Українське законодавство та нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності підприємств, у тому числі валютний контроль, митні вимоги та трансфертне ціноутворення, продовжують змінюватися. Положення законів і нормативних документів найчастіше є нечіткими, й іхнє тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і державних органів та інших урядових інститутів. Випадки різних тлумачень законодавства не є поодинокими. Керівництво вважає, що його тлумачення відповідного законодавства є правильним, і що діяльність Підприємства здійснюється в повній відповідності до законодавства, а також що Підприємство нарахувало та сплатила всі необхідні податки.

З 1 січня 2015 року набрали чинності нові зміни до українського законодавства щодо трансфертного ціноутворення. Зокрема, змінено перелік контролюваних операцій, що наразі включає наступні:

- господарські операції з пов'язаними особами - нерезидентами
- продаж товарів через комісіонерів - нерезидентів
- господарські операції з нерезидентами зареєстрованими у державі (на території), що включена до переліку держав (територій), затвердженого Кабінетом Міністрів України (включаючи юрисдикції з низькими податками; держави, які не розкривають структуру власності суб'єктів в загальнодоступних джерелах; держави, з якими Україною не укладені міжнародні договори з положеннями про обмін інформацією).

Господарські операції з пов'язаними сторонами - резидентами більше не являються контролюваними операціями для цілей трансфертного ціноутворення в Україні

Крім того, господарські операції, що перелічені вище, визнаються контролюваними, якщо одночасно виконуються такі умови:

- річний дохід платника податків від будь-якої діяльності перевищує 50 мільйонів гривень (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік; та
- обсяг таких господарських операцій платника податків з кожним контрагентом перевищує 5 мільйонів гривень (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік.

Штрафи за недотримання вимог законодавства щодо трансфертного ціноутворення значно змінилися в порівнянні з 2014, а саме:

- Штраф за неподання звіту про контролювані операції становить 300 мінімальних зарплат;
- За не включення всіх контролюваних операцій у звіт про контролювані операції передбачено штраф у розмірі 1% від суми операцій, що не були задекларовані у звіті, але не більше 300 мін. зар. плат. за всі не задекларовані контролювані операції.
- Штрафні санкції за неподання документації становлять 3% від суми операцій, щодо яких не була подана документація, але не більше 200 мін. зар. плат.

Підприємство проаналізувало свої операції за 2015 рік, які відповідають критеріям контролюваності та визначило свої податкові зобов'язання виходячи з договірних цін без будь-яких коригувань.

Загалом, існує ризик того, що операції та коректність тлумачень, які не були оскаржені регулюючими органами у минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик суттєво зменшується з часом. Підприємство визначає окремі потенційні зобов'язання, пов'язані з оподаткуванням, нарахування яких у окремій фінансовій звітності не вимагається. Такі потенційні податкові зобов'язання можуть виникнути, і Підприємство повинне буде сплатити додаткові суми податків. На 31 грудня 2015 р. Підприємство встановило, що такі потенційні податкові зобов'язання відсутні (2014 р.: 0 грн.).

Судові спори

У ході звичайного ведення господарської діяльності Підприємства час від часу виступає стороною судових процесів та позовів. Керівництво вважає, що загальна suma зобов'язань, які можуть виникнути в результаті таких процесів та позовів, не матиме суттєвого впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Підприємства, понад ті резерви, які вже створені у цій фінансовій звітності.

Підприємство ідентифікувало можливі податкові зобов'язання, які, виходячи з найкращої оцінки керівництва, не повинні нараховуватися. Такі умовні зобов'язання можуть реалізуватися та вимагати додаткових податкових платежів із боку Підприємства. Станом на 31 грудня 2015 р. керівництво оцінює, що такі умовні зобов'язання не перевищать 10 636 тис. грн. (2014 р.: 37 451 тис. грн.).

Оренда землі

Підприємство, в основному, користується земельними ділянками на підставі укладених договорів оренди, окрім земельних ділянок, на яку воно має право постійного користування або право власності. На земельних ділянках розташовуються виробничі потужності та об'єкти соціальної сфери. Підприємство сплачує орендну плату за земельні ділянки державної або комунальної власності або земельний податок з урахуванням щорічного коефіцієнта індексації грошової оцінки землі. Земельні ділянки, які не є власністю підприємства та знаходяться у власності держави України, використовуються у відповідності до вимог діючого законодавства шляхом укладення договорів оренди та на підставі Державного Акту на право постійного користування.

Контрактні зобов'язання, пов'язані з придбанням основних засобів і нематеріальних активів

Станом на 31 грудня 2015 р. Підприємство мало контрактні зобов'язання, пов'язані із придбанням основних засобів та нематеріальних активів на суму 77 943 тис. грн. (2014 р.: 4 300 тис. грн.).

32. Управління фінансовими ризиками

Основні фінансові інструменти Підприємства включають торгову дебіторську та кредиторську заборгованість, а також кредити банків та грошові кошти. Основною метою цих фінансових інструментів є фінансування діяльності Підприємства. Підприємство має інші фінансові активи та зобов'язання, як-от інша дебіторська та кредиторська заборгованість, що безпосередньо виникають із її діяльності. Протягом року Підприємство здійснювало реалізацію фінансових інструментів.

Основними ризиками, що виникають унаслідок володіння Підприємством фінансовими інструментами, є валютний ризик, ризик ліквідності, кредитний ризик і процентний ризик. Політики управління цими ризиками наведені нижче.

Валютний ризик

Підприємство здійснює операції переважно в таких валютах: гривня («грн.»), долар США («дол. США»), євро («євро») і рубль («руб.»). Курс обміну зазначених валют до гривні, встановлений Національним банком України («НБУ») на зазначені дати, був таким:

	Дол. США	Євро	Руб.
Станом на 31 грудня 2015 р.	24,000	26,223	0,329
Середньорічний курс за 2015 р.	21,812	24,190	0,359
Станом на 31 грудня 2014 р.	15,768	19,233	0,303
Середньорічний курс за 2014 р.	11,874	15,683	0,310
Станом на 15 березня 2016 р.	26,517	29,485	0,378

Підприємство експортує свою продукцію до країн СНД, країн Європи та інших держав; закупівля матеріалів здійснюється в інших країнах Європи; залучаються суттєві позикові кошти, деноміновані в іноземній валюті, й, отже, Підприємство знаходиться під впливом валютного ризику. Деноміновані в іноземній валюті дебіторська та кредиторська заборгованість і позикові кошти стають причиною впливу валютного ризику. Підприємства не здійснювало операцій, спрямованих на хеджування валютного ризику.

Подана нижче таблиця показує ступінь впливу на оподатковуваний прибуток можливих змін валютних курсів за умови, що всі інші фактори залишаються незмінними.

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.	Зміна валютного курсу, %	Вплив на оподатковуваний прибуток			
			Рубль/Гривня	Євро/Гривня	Долар США/Гривня
Рубль/Гривня	+50%	81 180			
Євро/Гривня	+67%	178 314			
Долар США/Гривня	+67%	(2 646 627)			
За рік, що закінчився 31 грудня 2014 р.	Зміна валютного курсу, %	Вплив на оподатковуваний прибуток			
			Рубль/Гривня	Євро/Гривня	Долар США/Гривня
Рубль/Гривня	-33,5%	(54 391)			
Євро/Гривня	-18%	(47 905)			
Долар США/Гривня	-18%	711 034			
За рік, що закінчився 31 грудня 2014 р.	Зміна валютного курсу, %	Вплив на оподатковуваний прибуток			
			Рубль/Гривня	Євро/Гривня	Долар США/Гривня
Рубль/Гривня	+39,92%	79 277			
Євро/Гривня	+28,96%	19 528			
Долар США/Гривня	+28,93%	(785 584)			
За рік, що закінчився 31 грудня 2014 р.	Зміна валютного курсу, %	Вплив на оподатковуваний прибуток			
			Рубль/Гривня	Євро/Гривня	Долар США/Гривня
Рубль/Гривня	-39,92%	(79 277)			
Євро/Гривня	-28,96%	(19 528)			
Долар США/Гривня	-28,93%	785 584			

Ризик ліквідності

Завданням Підприємства є підтримання балансу між безперервним фінансуванням і гнучкістю у використанні умов кредитних ресурсів, надаваних постачальниками, і позикових коштів. Підприємство проводить аналіз активів і зобов'язань за строками погашення та планує свою ліквідність залежно від очікуваного строку виконання зобов'язань.

Подані нижче таблиці показують фінансові зобов'язання Підприємства за строками погашення станом на 31 грудня 2015 і 2014 рр. на основі контрактних неамортизованих платежів:

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

(у тисячах гривень)

	<i>до 6 років</i>			
Кредити банків	685 170	1 194 008	2 333 117	4 212 295
Кредиторська заборгованість	884 159	-	-	884 159
Інші зобов'язання	14 347	-	-	14 347
	1 583 676	1 194 008	2 333 117	5 110 801

<i>Станом на 31 грудня 2014 р.</i>	<i>Менш ніж 3 місяці</i>	<i>Від 3 до 12 місяців</i>	<i>Від 1 до 6 років</i>	<i>Усього</i>
Кредити банків	425 993	1 013 122	1 436 464	2 875 579
Кредиторська заборгованість	797 140	-	-	797 140
Інші зобов'язання	14 350	-	-	14 350
	1 237 483	1 013 122	1 436 464	3 687 069

Кредитний ризик

Фінансові інструменти, які призводять до значної концентрації кредитного ризику, переважно складаються з грошових коштів у банках (Примітка 13) та дебіторської заборгованості (Примітка 11).

Грошові кошти Підприємства розміщені у фінансових установах, які, на думку керівництва Підприємства, мають мінімальну ймовірність невиконання грошових зобов'язань за депозитами.

Керівництвом Підприємства була розроблена та впроваджена кредитна політика, можливі кредитні ризики постійно відслідковуються. Оцінка кредитоспроможності проводиться за всіма покупцями, що отримали право придбання у кредит понад певну суму. Більшість продажів Підприємства здійснюються споживачам, що мають відповідну кредитну історію, або на основі попередньої оплати. Підприємство не вимагає надання застави стосовно своїх фінансових активів.

Кредитний ризик Підприємства контролюється та аналізується в кожному окремому випадку, й керівництво Підприємства вважає, що Підприємство не несе суттєвого ризику виникнення збитків понад суму резервів на покриття збитків від знецінення, які сформовані стосовно кожної категорії активів.

Процентний ризик

Позикові кошти Підприємства надані за фіксованими ставками.

Подана нижче таблиця показує рівень впливу на оподатковуваний прибуток Підприємства можливих змін процентних ставок за умови, що всі інші фактори є постійними (шляхом впливу на плаваючу ставку позик). Ефект на капітал Підприємства відсутній.

Підприємство не здійснювало операцій з плаваючими відсотковими ставками протягом 2015 року.

<i>За рік, що закінчився 31 грудня 2014 р.</i>	<i>Збільшення “+”/ зменшення “-”</i>	<i>Ефект на оподатковуваний процентної ставки, п.п. прибуток</i>
Libor (дол. США)	+2%	69
Libor (дол. США)	-2%	(69)

Підприємство не здійснювало операцій, спрямованих на хеджування процентного ризику. Підприємство не володіє процентними активами.

Управління капіталом

Основною метою управлінням капіталом Підприємства є підтримання високого кредитного рейтингу та здорових показників оцінки капіталу для розвитку бізнесу та максимізації винагороди акціонерам. Керівництво переглядає досягнення Підприємства та встановлює основні показники діяльності.

При управлінні капіталом цілями Підприємства є забезпечення безперервності діяльності з метою надання винагороди акціонерам і вигід іншим зацікавленим особам, а також забезпечення фінансування поточних потреб Підприємства, її капітальних витрат і стратегії розвитку Підприємства. Політика управління капіталом Підприємства спрямована на забезпечення та підтримання оптимальної структури капіталу з метою зниження вартості капіталу та гнучкості входу Підприємства на ринок капіталу.

Керівництво контролює структуру капіталу Підприємства та може коригувати цілі та політику управління капіталом у результаті змін умов операційної діяльності, структури ринку або його стратегії розвитку.

Для підтримання й коригування структури капіталу Підприємство може змінювати суму дивідендів до виплати, повернати капітал акціонерам, випускати нові акції або продавати активи з метою погашення боргу.

Справедлива вартість фінансових інструментів

Балансова вартість фінансових інструментів, які складаються з грошових коштів, дебіторської та кредиторської заборгованості, а також позикових коштів, приблизно дорівнює їхній справедливій вартості.

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, включена до окремої фінансової звітності, дорівнює сумі, на яку може бути обміняний інструмент в результаті поточної операції між бажаючими здійснити таку операцію сторонами, відмінної від вимушеної продажу або ліквідації. При оцінці справедливої вартості фінансових інструментів Підприємство застосовує різноманітні методи й робить припущення, які ґрунтуються на ринкових умовах, що існують на звітну дату. Справедлива вартість фінансових інструментів, що обліковуються не за справедливою вартістю на дату звітності, розраховувалася на основі дисконтованих грошових потоків із використанням відповідної ринкової процентної ставки для аналогічних інструментів. У результаті розрахунків було визначено, що справедлива вартість суттєво не відрізняється від балансової вартості.

Справедлива вартість кредитів та позик була оцінена з використанням суттєвих спостережуваних вхідних параметрів (Рівень 2), серед яких середньозважена вартість позикового капіталу деномінованого в іноземній валюті з аналогічним терміном, ризик країни, платоспроможність позичальника. Ставка дисконту, яка була застосована в розмірі 11,6%, 11,77% річних відповідно для коротко-, та довгострокових кредитів була взята як визначена середньозважена ефективна ставка для відповідних кредитів в доларах США.

Протягом звітного періоду переміщення між Рівнем 2 та Рівнем 3 ієархії справедливої вартості не було.